

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1969. augusztus 29.

bb. 1. Össztől 45 373 budapesti lakás kap távfűtőhálózaton meleget - tömbfűtőmű a béke uton - guruló kazánok

1 hbj/gk/1e/1l cz

1969. augusztus 29.

az 1969-70-es fűtési idényben már 45 373 lakás kap távfűtőhálózatról meleget, tehát sok tízezer embert érint, hogyan készül fel a fővárosi távfűtőművek a fűtési idényre. / az elmúlt évben 38 740 volt a távfűtéses lakások száma. / a művek helyzetéről, terveiről koncz ferenc igazgató a következőket mondotta az mti munkatársának:

a kelenföldi hőerőmű látja el hőenergiával a 11. és az 1. kerület egy részét, a kelenföldi hőerőmű által ellátott távfűtéses lakások száma az idén 2339-cel növekszik. ezért bővíteni kell az erőművet. újabb óriáskazánt kap, amit várhatóan október végéig üzembe helyeznek, így a fűtési idényben előreláthatóan nem lesznek nagyobb problémák. a kelenföldi lakótelepen a melegvizet szolgáltató hőcserélők egy része - pedig mindössze másfél évig volt üzemben - tönkrement. az erős korrózió okozta a bajokat, ezért a hőcserélőbe rézcsöveket építenek be, - a munkák tekintélyes részével már elkészültek. a kelenföldi hőerőmű juttat energiát a 9. kerület több üzemébe. a távfűtőhálózatot, - amely az erőműtől a déli vasuti összekötő hidon jut el a ferencvárosba /egyik ágán már eddig is „szállítottak”, hőenergiát/, - ez év végéig teljesen kiépítik.

/folyt.köv./

ll

- 1 -

bb. 1./őszől ...folyt./ 11

a 13. kerületben a révész utcai és az angyalföldi hőerőműből jut a meleg a lakásokba. a távfűtőhálózatba ebben a kerületben az 1969-70-es fűtési évi 687 újabb lakást kapcsolnak be. ezek hőenergia igényét a két erőmű már nem tudja ellátni, ezért a fővárosi távfűtő művek saját beruházásaként a béke úton tömbfűtőművet létesít, s minden valószínűség szerint ez év október végéig üzembe helyezi. egy új távvezeték építését is megkezdték, mégpedig a tipótváros felé. az új hálózat elkészülte után a régebben épített lakásokban a központi fűtést fel lehet váltani távfűtéssel.

- a kőbányai fűtőerőmű látja el az üllői uti lakótelepet, és a 10. kerület új lakóépületeit hőenergiával. a fűtőerőművet bővíteni kell, nehogy a télen zavarok jelentkezzenek a fűtésnél. a művek azt szeretnék, hogy a kőbányai fűtőerőműben az új, nagy kazánt 1970. január 1-ig üzembe helyezzék.

- előreláthatólag nem lesznek nagyobb fennakadások a távfűtésben kispesten, a lakatos utcai lakótelepen, csepelen. egy-két évvel ezelőtt sokat panaszkodtak a kacsón pongrác úton lakók a távfűtésre. a művek saját költségén egy hordozható kazánt telepített a kacsón pongrác uti kazánház mellé. ennek üzembe helyezésére ez évben sor kerül, és így remélhetőleg a korábbi panaszok megszűnnek. biztatók a hírek a fogarasi uti lakótelep és az árpád fejedelem útján levő lakótelep fűtéséről is. az újonnan épülő lakótelepek már elkészült lakásait - például újpesten a bajcsy-zsilinszky úton, óbudán, illetve a füredi úton - egyelőre mozgatható kazánok segítségével fűtik.

általában az a tapasztalat, hogy a lakótelepek lakásainak építésével nem tart lépést a fűtőerőművek létesítése, ezért kell olyan gyakran meglehetősen megoldásokat keresni. a fővárosi távfűtő művek mindent elkövet, hogy a nehézségeket időben elhárítsa és a távfűtéses lakásokban megfelelően temperált levegőt biztosítson őszidőben és télen, - hangzott a tájékoztatás./mti/

..

- 2 -

bb 2. esztéták, régészek, képzőművészek a pilisben - tíz szakma segít az erdészeknek

vid/ká/um cz

1969. augusztus 29.

dömösön már „berendezték”, a pilis első erdőrészletét, s tervezik az újabbat. az év elején parkerdővé nyilvánított, különleges szép adottságú vidéket ugyanis a pihenő ember szolgálatába állítják. a duna mentén húzódó 25.000 hektárnyi területet - ahol sokféle hegyalak, különleges sziklanyulvány változtatja egymást a lankás hegyoldalakkal, völgyekkel -, nemcsak a fővároshoz való közelsége teszi különösen vonzóvá, hanem történelmi hangulata is.

az erdészek számos szakma segítségét kérték, hogy mindez úgy tegyék közkinccsé, hogy megőrizzék az erdő természetes varázsát. építészek tervezik például az erdei butorokat, a fahasábokból készülő asztalokat, padokat, a szalonnasütő helyeket, a zsindelytetős, hangulatos esőbeállókat. a soproni erdészeti egyetem, s az erdészeti tervező intézet munkatársain kívül esztétákakal is megbeszéltek, hogy honnan vágjanak ki - természetesen a gazdaságosságot figyelembe véve - facsoportokat, illetve hová telepítsék a különböző fafajtaikat. a pihentető, vidámitó színházak kialakításához a képzőművészeti főiskola tanárainak segítségét is igénybe veszik.

a hegységben számos őrállás, várrom, kolostor, kápolna és más emlék őrzik a múltat. ezek helyreállításánál régészek, muzeológusok működnek közre. mátyás király kedvenc sétaútja amely visegrádtól pilisszentlászlón, pilisszentkereszten és sólymáron át a hűvösvölgybe vezet, a lovasok paradicsoma lesz. számos forrást foglalnak keretbe, járhatóvá teszik a barlangokat. a sokoldalú terv megvalósítására az idén 10 millió forintot költenek. /mti/

..

bb 3. kétszer nagyobb árukészlet és pavilon a tavalyinál - a centrum áruházak az őszi vásáron

i kf/kf/um ie cz

1969. augusztus 29.

a centrum áruházak az idén is vállalkozott, hogy az őszi vásáron árusítsa a bemutatott és sorozatban gyártott új termékeket.

a múlt évi összeg háromszorosát fordítják a kétszer nagyobb eladóterületű - 2 500 négyzetméteres - áruházi pavilon kialakítására. korszerű világítást szeretnek fel, impozáns 35 méter hosszú, kívülről és belülről jól áttekinthető kirakatsort építenek; árubemutató vitrineket állítanak fel. /folyt.köv./

- 3 -

ll

bb 3. / kétszer nagyobb....folyt./um

a tágas pavilonban a vásárlást gyorsító legkorszerűbb kiszolgálási formákat alkalmazzák. a tartós fogyasztási cikkek kivételével - amelyeknél szükség van az eladók szakmai tanácsára, közreműködésére - szinte valamennyi árucikket - konfekciót, darab- és divatárut, méterárut stb. - önkiszolgáló, önkiválasztó formában vehetik meg a látogatók. a bőv áruház lesz például a főváros egyetlen olyan üzlete, ahol párosával rakják kínáló-állványokra, önkiszolgáló rendszerben árusítják a cipőt. bővült a tavalyihoz képest az áruház választéks, mégpedig háztartási vegyi cikkekkel, kozmetikai szerekkel. az áruház dolgozóinak száma a tavalyi 50 helyett 120 lesz, s 35 pénztárgép működik. az áruház helyben intézi az otp hitelügyleteket; gondot fordít a csomagolásra, minden vásárló centrum-lemblémás műanyag tasakot kap, s nagyobb méretű tartós fogyasztási cikkeket házhoz is szállítják.

a tavalyinál kétszer nagyobb, mintegy 16 millió forintos árualap többségét már a helyszínen raktározzák, s a még hiányzó cikkek is megérkeznek a nyitásig. mintegy 40 gyárral, vállalattal és néhány szövetkezettel kötöttek szerződést a vásár időtartamára szükséges zavartalan áruellátásra. ezenkívül a centrum áruházak vállalat saját termelőüzemeinek újdonságait is bemutatják, árusítják. a könnyűipari vállalatokkal megállapodtak, hogy a pavilonban bemutatott termékeken feltüntetik, melyik kapható a vásári áruházban. a centrum tárgyalót is berendez az áruházban, ahol az ipari partnerekkel találkozhatnak, üzleteket kötnek.

a vásár nagyszabású divatbemutatóját a petőfi csarnokban ugyancsak a centrum áruházak vállalat rendezi, részben saját áruházai, részben különböző gyárak modelljeiből. a naponta 11 órakor kezdődő és 19 óráig tartó műsoros non-stop divatbemutató mintegy 80-90, többségében a helyszínen azonnal megvásárolható modell sorakoztatnak fel. /mti/

- 4 -

bb. 5. új emlékbélyeg

1 kf/kf/ie/il cz

1969. augusztus 29.

a 22. nemzetközi művészettörténeti kongresszus megnyitása alkalmából szeptember 15-én 1 forintos bélyeget hoz forgalomba a posta. az „évfordulók-események 1969.” bélyegsorozat újabb értéke rembrandt „asztala mellett ülő tudós”, című tollrajzát ábrázolja. /mti/

--

bb. 4. őskori halászati, vadászati eszközök, zsugorított és guggolócsontvázak a szeghalmi halomsírban - régészeti topográfia készül békés megyében

vid ká/il cz

1969. augusztus 29.

a körösök völgyéről, a régészek kincsesbányájáról három kötetes régészeti topográfia készül. a munkálatkat dr. bakay kornél a magyar tudományos akadémia régészeti intézetének munkatársa irányítja, aki az eddigi tevékenységről és a sárrét új leleteiről a következőket mondotta az mti munkatársának:

- a topográfia kiadásához felkutatjuk a régi irodalmat, leltári adatokat, térképeket, muzeumokban őrzött tárgyakat, iratokat, de kiegészítjük ismereteinket az új ásatások anyagával is. mivel az első kötet a szeghalmi és a békési járást öleli fel, ezért augusztusban szeghalom és körösladány határában kezdtük meg a szondázó ásatásokat. több száz új lelőhelyet sikerült feltárni, s az első leletek rendkívül értékesek. a szeghalmi kovácshalomról kiderült, hogy mesterségesen feltöltött domb, s valamikor a sebes körös szigetként ölelte körül. a tájon az időszerűségünk előtti harmadik évezredből származó halászati, vadászati eszközök, kőbalták, csontsimitók, vésők, személgödrök, házatlapok, edények kerültek felszínre. a halottakat guggoló és zsugorított helyzetben temették el. világossárga és élénkpiros festékekkel díszített edény töredékek egész halmazát, füleskorsót és egyéb értékes régészeti tárgyat sikerült megmenteni. a lábfejek csontrészei megőrizték az okkerfesték vörös nyomait.

körösladányban a szénásüdülőben szarmata és avar temető, illetve település nyomaira bukkantunk. emberi, állati csontokat, ékszereket, csattokat, csucsoszáju korsót és más edényt találtunk a sírokban. a halottak nem egyforma mélységben pihentek a föld alatt. egy férfi koponyája mellett összetört szarvasagancsot találtunk, valószínűleg híres vadász volt a halott. egy 5-6 éves kisfiu balján negyven centis fatokba helyezett, bronzveretes kard darabjait kerültek elő. az első szondázó ásatások anyagának feldolgozását megkezdtük, s elkövetkező években a körösvölgy más tájain, vallatjuk, a föld mélyét. /mti/

--

le

- 5 -

bb. 7. a budapesti vadászati világkiállítás első jelentkezője: az ndk

1969. augusztus 29.

1 jf/j/zs/il cz

az 1971-ben budapesti sorra kerülő vadászati világkiállításra 128 országnak küldtek meghívót a rendezők. az első jelentkezők már befutottak: a német demokratikus köztársaság mezőgazdasági tanácsa jelezte, hogy részt vesznek a világkiállításán.

a rendezvény műszaki előkészületei megkezdődtek. a pavilonok alapterületét 6 000 négyzetméterrel bővítik, és így a kiállítókat 32 000 négyzetméter beépített tér várja. /mti/

bb. 8. „fajankó kalandjai,, - eszperantóul

1969. augusztus 29.

1 fe/gk/zs/il cz

az állami bábszínház művészcsoportja a napokban megkezdte az előkészületeket a közeljövőben zágrábban megrendezésre kerülő nemzetközi eszperantó bábfesztiválra. a magyar együttes jékely zoltánnak tolsztoj meséjéből írt „fajankó kalandjai,, című bábjátékát mutatja be eszperantóul, az eszperantó változat címe: la ora stosilo, fordítását rados péter készítette. az előadást bán anna, a bábszínház eszperantista művészeinek vezetője rendezi. a zágrábi fesztivál iránt nagy az érdeklődés, eddig tíz ország hivatásos bábszínházai jelentették be részvételüket eszperantó nyelvű előadással. a fesztivál zsürije külön díjazza a legjobb rendezést és a nyelvi szempontból, kimagasló előadást. a magyar együttes ezúttal harmadikban szerepel eszperantó nyelvű előadással nemzetközi fesztiválon. /mti/

bb 6. újabb gyógyszer fogyasztási rekordok - fél év alatt 55 millió szem altató kelt el a budapesti patikákban

1969. augusztus 29.

1 zsu/gk/um zs cz

a budapestiek ez év első felében csaknem fél milliárd forint értékű gyógyszert fogyasztottak, többet, mint a tavalyi rekord év hasonló időszakában. rázsó istván, a fővárosi tanács gyógyszerügyi központjának igazgatója ezzel kapcsolatban elmondta az mti munkatársának:

- a gyógyszerfogyasztás 1969 első hat hónapjában 7.8 százalékkal növekedett, ami azt jelenti, hogy nemcsak abszolút számokban mérve, hanem a növekedés ütemét tekintve is túlhaladtuk az előző évek színvonalát. a gyógyszerügyi állandó csúcsműködés, jól illusztrálja, hogy január 1 és június 30 között 19 millió 300 ezer vényt váltottak be a fővárosban, kerekén félmillióval többet, mint tavaly az év azonos időszakában. /folyt.köv./

- 6 -

Lelli

bb 6./ újabb gyógyszerfogyasztási...folyt./um

- patikáink forgalmának adataiból az is kitűnik, hogy főként az antibiotikumok fogyasztása nőtt rohamosan. vegacilinből például több mint egymillió doboz fogyott, /tavaly a forgalom még jóval egymillió alatt volt/, tetránból 168 000 doboz kelt el, körülbelül 30 ezerrel több, mint 1968 első felében.

- nem lehet szó nélkül elmenni amellett, hogy a jelek szerint az idén tovább gyorsult az egészségesnek semmiképpen nem nevezhető gyógyszer-körforgás. ennek azok részesei, akik esténként, lefekvés előtt szinte rendszeresen - gyakran mértéktelenül is - szedik az altatókat, nyugtatókat, reggel pedig az álmoság, kábultság „eltüntetésére,, az ajzószereket. kétségtelen tény, hogy világjelenleg: a nagyvárosok lakói a felfokozott, gyorsuló életritmus következtében mind rendszeresebb fogyasztói példaként a nyugtatóknak - budapest azonban - a világranglistán indokolatlanul előkelő helyet foglal el. hogy mást ne említsek: a főváros mintegy másfél millió felnőtt lakosa az év első hat hónapjában csupán a tíz legdivatosabb altatóból és nyugtatóból körülbelül 55 millió szemet vett be. s a fogyasztás továbbra sem csökken. kapóssá vált a doriotin, amelyből csaknem két és félmillió szem fogyott; hipnováliból több mint félmillió, novopamból 220 ezer, sevenalból pedig 260 ezer tablettát fogyasztott. érdekes, hogy a korábban nagyon divatos andaxin, trioxazin és legatin népszerűsége megcsappant, ezekből ugyanis „csupán,, 372 000, 96 000, illetve 67 000 doboz talált gazdára. hanyatlóban van a valeriana népszerűsége is, bár a 600 ezres tablettás csökkenés még minimálisnak mondható, hiszen így is több mint 26 millió szemmel nyugtatták magukat az ideges budapestiek. erőteljesen fölfelé ível viszont a seduxen forgalmi grafikonja: az elmúlt fél évben másfél millió tablettával több fogyott belőle, mint tavaly azonos időszakban.

- gyógyszerfogyasztás emelkedése mind sürgetőbb feladattá teszi a gyógyszerügyi hálózat fejlesztését. az idén két nagyobb felújítást fejeztünk be. a kossuth lajos utca 2. szám alatti gyógyszerterület galéria építésével és a felszerelés kiegészítésével - körülbelül egymillió forint költséggel - tettük alkalmassá nagyobb forgalom lebonyolítására. a vi. kerület rudas lászló utca 69. szám alatti gyógyszerterület három üzlethelyiség hozzácsatolásával bővítettük. az idén elkészült a kelenföldi lakótelep első patikája, a kosztolányi dezső téren pedig szintén korszerű gyógyszerterület adunk át rendeltetésének. folyamatban van csaknem negyven budapesti gyógyszerterület kisebb-nagyobb tatarozása, modernizálása is. /mti/

- 7 -

Lelli

bb. 9. tanácsülések, vb-ülések a fővárosban

t gj/gk/zs/gy/cz

1969. augusztus 29.

ismét egy sor közérdekű téma, a lakosságot közelről érintő kérdés szerepelt a pénteken megtartott tanácsülések, illetve vb-ülések napirendjén.

a 8. kerületi tanács

Ülésén a józsefvárosiak járó- és fekvő-beteg-ellátásáról számoltak be. mint az egészségügyi osztály jelentése rámutat, nemcsak a kerület lakóinak átlagos életkora magas, hanem meglehetősen idős az orvosgárda is. harminc évnél fiatalabb orvos például mindössze 21 van a kerületben, a hatvan éven felüliek száma pedig meghaladja a negyvenet. az egy-egy körzeti orvosra jutó betegek száma 2 100 - 2 200 között mozog, ami lényegében megegyezik a fővárosi átlaggal; a napi betegforgalom pedig 38-40. a körzeti orvosoknak hasznos segítséget jelentenek a körzeti ápolónők, akik rendszeresen több mint 300 öreg, egyedülálló embert látogatnak, gondoznak.

a rendelő intézetek változatlanul igen nagy forgalmat bonyolítanak le, valamelyest mégis csökkent a zsúfoltság, s az egy-egy betegre jutó kezelési idő több mint 15 százalékkal emelkedett. a javulásban közrejátszik az, hogy a körzeti orvosok - akiknek tekintélyes hányada belgyógyász szakképesítéssel rendelkezik - magasabb színvonalú ellátást nyújtanak betegeiknek és a rendelő intézetekben munkaerő-átcsoportosításokat hajtottak végre, az egyes osztályok forgalmának megfelelően. a kórházak munkájában új vonás, hogy gyógyult betegek sorsát a távozás után is figyelemmel kísérik és időnként visszarendelik őket ellenőrző vizsgálatra.

a tanácsülés határozatban utasította a végrehajtó bizottságot, hogy a józsefvárosi egészségügyi intézmények felszereltségét behatóan vizsgálja meg, s a felmerülő igények figyelembe vételével állítsa össze a következő ötéves terv egészségügyi programját.

az 1. kerületi tanács

egyebekek közt a gyermek- és ifjúságvédelem helyzetével foglalkozott. a kerületben jelenleg több mint 300 ugynevezett veszélyeztetett gyermeket tartanak nyilván. a felmérések tapasztalatai szerint elsősorban azok a gyermekek kerülnek a „veszélyeztetett”, kategóriába, akiknek szülei rosszul élnek, esetleg elváltak, édesapjuk vagy édesanyjuk iszákos életmódot folytat, de közrejátszanak a lakásviszonyok is.

/folyt. köv./

8.35/szb

- 8 -

8.35

8.30 Dm

bb. 9. / tanácsülések.... 1. folyt./ gy

a gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó társadalmi testület kezdeményezésére ezért az 1. kerületi tanács lakásügyi osztályát is bevonta a prevenciót célzó munkába. a tavalyi és az idei lakáselosztási tervek összeállításánál már figyelembe vették a gyermek- és ifjúságvédelem szempontjait, s 71 olyan családot juttattak új otthonhoz, ahol a gyermekek a veszélyeztetettek listáján szerepeltek.

a tanácsülésen arról is beszámoltak, hogy az utógondozási feladatok ellátására és a visszaesés megelőzésére az 1., a 2. és a 3. kerület közösen, függetlenített pártfogót állított munkába. feladata egyebek közt, hogy figyelemmel kísérje a nem megfelelő körülmények között élő, nevelkedő gyermekek sorsának alakulását, ugyanakkor segítséget nyújtson a feletlenségre vonáson tuljutott, büntetését letöltött fiatalok elhelyezkedéséhez, „visszatéréséhez”, a gyermekvédelmi munka örvendetes pozitívuma, hogy ez év első felében számos aktivista jelentette be: szívesen részt vállal a veszélyeztetett gyermekek felkutatásában.

a 17. kerületi tanács végrehajtó bizottságának

Ülésén bejelentették: már a közeleli hetekben hozzáfognak az új városközpont építésének munkálataihoz. az „első fecske”, a mintegy 1 200 négyzetméter alapterületű korszerű abc-áruház lesz, amelynek építéséhez szeptember első napjaiban hozzátáznak.

a városközpont egyébként hét hektárnyi területen épül fel, s három - egyenként kilencemeletes - toronyházból és négy - négyemeletes - sávházból áll majd. a pesti ut és a ferihegyi ut kereszteződésénél kialakuló centrum új lakóépületeiben több mint ezer ember jut modern, szép otthonhoz. gondoskodnak a kapcsolódó beruházásokról is. az abc-áruházon kívül például lesz vas- és edényműszaki áruház, korszerű vendéglátóipari kombinát és modern automata központtal felszerelt posta. a ferihegyi uton szakrendelő intézet is tétő alá kerül, s itt egyebek közt belgyógyászati, szülészet-nőgyógyászati, sebészeti szakrendelés lesz./mti/

bb. 10. gyógyszerésztörténeti kiállításra készülnek kecskeméten

vid-ká/gy/cz

1969. augusztus 29.

néhány patinás városunk után kecskeméten is összegyűjtötték a gyógyszerészeti régiségeket. már több mint 1 000 érdekes patikai-tárgy van együtt, amelyek az 1 700-as évek közepétől napjainkig tükrözik bács-kiskun megye gyógyszerésztáraitak történetét.

/folyt. köv./

8.35

- 9 -

bb. 10. / gyógyszerésztörténeti.... folyt./ gy

értékes gyógyszerészeti könyvgyűjteményre is szert tettek. a Leendő patikamúzeum anyagát most rendezik, s az ősszel kiállítják. egyidejűleg megemlékeznek a „Nézős város”, egyik legérdekesebb személyiségéről, katoná Zsigmond János gyógyszerésztől és kiváló szőlőszőlősről, aki 1872-ben telepedett le Kecskeméten. részt vett az egykori helvéciai szőlőszövetkezet szervezésében és elsőként telepített szőlőt a sávár tálfjai homokon. ezt a határrészt - katonatelepet - róla nevezték el. ő hívta kecskemétre a híres szőlőnemesítőt, Mathiasz Jánost is. a szőlész és gyógyszerész egykori patikája még most is működik, ennek falán márványtáblát helyeznek el./mti/

bb. 11. új szennyvíztisztító péten - a nitrogén-dus vízzel öntözi földjeit a várpalotai tsz

vid-ká/gy/cz

1969. augusztus 29.

átadták rendeltetésének péten a nitrogénművek szomszédságában a 10 millió forintos költséggel épült szennyvíztisztító. az 57 hold területű mesterséges tóban 300 ezer köbméter ammónia tartalmu vizet tárolnak és ezzel mentesítik a szennyeződéstől a nádor csatornát. a szennyvízben évente 100 ezer tonna pécisónak megfelelő mennyiségű ammónia oldódik fel. hasznosítására a várpalotai jószerecsét termelőszövetkezettel állapodott meg a vegyi üzem. a nitrogén-dus vízzel szántóföldjeit öntözi majd a közös gazdaság./mti/

bb. 13. bővítik a szegedi „számológéparat”,

vid-ká/gy/cz

1969. augusztus 29.

a számítástechnikai és ügyvitelszervező vállalat szegedi telephelyének területét kétszeresére bővítik. a dél-magyarországi gyáraktól ugyanis évről-évre több gépi, számítási feladatot kapnak. a tavalyi 8 millió helyett az idén 10 millió forint értékű ilyen munkát végeznek el. az új számítógépek elhelyezésére egész épületszárnyat vesznek át a szegedi kábelgyártól. a géppark bővítésére, illetve az új bull-gamma számítógép memóriaegységének kiegészítésére 8 millió forintot költenek az idén./mti/

8.45 bh

- 10 -

bb. 12. szakszerű utmutató a fizikai dolgozók gyermekeinek segítéséről

i vt/mm/zs/gy/cz

1969. augusztus 29.

az országos pedagógiai intézet gondozásában utmutató készült a fizikai dolgozók gyermekeinek pedagógiai segítéséről. az összeállítás - amelyet a tanév elejére kapnak meg az iskolák - részletesen számbaveszi a pedagógiai segítség lehetőségeit és módszereit, figyelemmel arra, hogy a fizikai dolgozók gyermekei között manapság is sok már a tanulmányi szempontból hátrányos helyzetű tanuló.

a kiadvány kiemeli: a pedagógus segítsége csak akkor lehet eredményes, ha a nevelő alaposan ismeri az érintett gyerekek életkörülményeit, életmódját, nehézségeit a tanulásban. a segítség nem lehet kampány feladat, hanem következetes, rendszeres és differenciált pedagógiai tevékenység. kiemeli, hogy az osztályfőnök és a szülők, az osztályfőnök és az ifjúsági szervezet együttműködése nélkül elképzelhetetlen a fizikai dolgozók gyermekeinek fokozott pedagógiai segítésé.

az utmutatóhoz több melléklet is csatlakozik majd, ezek azonban előre láthatólag csak szeptember végére készülnek el. a kiegészítő mellékletek hasznos tanácsokat adnak az egyes szaktárgyak oktatásának, a napközinek, a szakkörök, a tanfolyamok vezetőknek./mti/

bb. 14. negyven éve turavezető

vid-ká/gy/cz

1969. augusztus 29.

negyven éve vezet turistacsoportokat debulay Antal szekszárdi nyugdíjas főkönyvelő. a legrégebb szekszárdi tit-idegenvezető 1929-ben vezette az első tolna megyei kirándulócsoporthoz külföldre: egy ifjúsági csapattal járta be az adriai tengerpartot. első triezsi útján megismerkedett egy olasz kislánnyal, akinek a fekete szem éjszakája című daltal hódolt később levélben. a dal szövegének olasz fordítására babits minályt kérte fel, s a költő eleget is tett kívánságának. debulay Antal babits ezen levelét átadta a szekszárdi múzeumnak. negyven év múltán újra felkereste a kedves emlékü helyet: az idén már három busz csoportot kalauzolt a jugoszláv tengerpartra./mti/

8.55 bh

- 11 -

bb. 15. a rizs vetésterületének feléről idén már géppel takarítják be a termést

1 jf/hné/zs/gy/cz

1969. augusztus 29.

a 35 ezer holdnyi rizs vetésterület feléről idén már géppel takarítják be a termést. az agrotársulat a korábbi években vásárolt gépek mellé újabb 50-et szerzett be a jól bevált jugoszláv gabonakombájnokból. tovább javítja a helyzetet, hogy a szovjetunióból is 20 nagyteljesítményű kombájn sikerült behozni. ezzel 130-ra nőtt a hazai rizskombájn-park gépeinek száma.

a gabona aratásánál is fáradsztóbb fizikai munkát igénylő rizsbetakarítás gépesítésére vásárolt típusok 12 óra alatt 30-40 ember munkáját végzik el. a 55 lóerős modellek láncfalas kivitelben készültek, és így a sűppedős, nehéz terepen is könnyen mozognak. a világszínvonalon álló gépek alkalmazása kifizetődő, a vásárlásukra fordított összeg 5-6 éven belül megtérül a gazdaságoknak.

az új gépek legtöbbjét az állami gazdaságok vásárolták meg, de jut a kombájnokból az érdeklődő termelőszoövetkezeteknek is.
/mti/

..

bb. 17. negyven millió forintos szociális alap szolnok megye tsz-eiben - „fészekrakó”, ajándék a fiataloknak

vid-ká/gy/cz

1969. augusztus 29.

szolnok megye mezőgazdasági termelőszoövetkezetei az idén 40 millió forintos szociális alapot képeztek, háromszorosát a tíz év előttinak. a tekintélyes összegből szükség szerint támogatják a rászorulókat. az öcsödi tsz-ek a fiatal házaspárok részére „fészekrakó”, alapot hoztak létre. a zagyvarékaszi béke tsz-ben a korábbi negyven millió forintról egymillió 200 ezer forinttal emelték fel a szociális és kulturális alap összegét. ebből a pénzből segítik a tagokat, s nyújtanak anyagi támogatást a nyugdíjasoknak. augusztusban 48 nyugdíjba vonuló tsz-tag kapott egyenként 400-500 forint segélyt ezenkívül kiegészítették a nyugdíjak, járadékok összegét is. turkevény ugyancsak sokrétűen használják fel az alapot. a tsz betegeit orvoshoz, kórházba szállítják, az özvegyeket, betegeket, új házaspárokat segítik.
/mti/

..

- 12 -

12/20
12/20

bb. 16. tudományos kutatóállomás épült a macsekalján

vid-ká/gy/cz

1969. augusztus 29.

a macsekalján tudományos kutatóállomás épült, amely érdekes munkafeladatot kapott: az évi háromszori-négyszeri „aratással”, kísérleteznek itt. a különböző takarmánynövények megfelelő sorozatba állításával - s természetesen a termőföldek öntözésével, műtrágyázásával - ugyanis el lehet érni, hogy ugyanarról a területéről évente háromszor vagy négyszer takarítsanak be termést. ezáltal egy-egy állat eltartására kevesebb szántóföldre van szükség. a bícsérdi kutatóbázishoz 180 holdas telep tartozik, amelyet a közeli Bükkösd-patak vizével öntöznek. a telep közép-pontjában épült fel az elméleti épület, amelynek földszintjén és emeletén laboratóriumokat, vizsgálószobákat, irodákat rendeznek be./mti/

..

bb. 18. a lottó nyerőszámai

tm bh bs

1969. augusztus 29.

a sportfogadási és lottóigazgatóság tájékoztatása szerint mákon a kultúrthozban megtartott 35. heti lottósorsoláson a következő nyerőszámokat húzták ki:

24, 32, 40, 83, 89.

szepember 1-én, a sportfogadási és lottóigazgatóság székházában megtartandó nyilvános havi tárgynyeremény-sorsoláson a 34. játékhét szelvényei vesznek részt./mti/

..

bb. 20. turkevény megalakult a takarékos szövetkezeti gazdák csoportja

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

turkevény új kezdeményezés született a takarékosági mozgalom szélesítésére. a táncsics termelőszoövetkezetben - az ötp kezdeményezésére - pénteken megalakult a takarékos szövetkezeti gazdák csoportja. a csoportban résztvevő több mint negyven tsz tag havi keresetéből, a megállapodás alapján felajánlott összeget a tsz közvetlenül az ötp-nek utalja át a tsz-gazdák betétkönyvébe. a takarékosban illy módon elhelyezett pénzeszeget a tulajdonosok bármikor kivehetik./mti/

..

12.15/gy

- 13 -

12/20
12/20

bb. 19. televíziót minden tanyai iskolába

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

az iskolai év közeledtével a hajdu megyei társadalmi szervek, termelő üzemek körében egyre jobban érlelődött a gondolat: összefogással segítik a tanyai iskolák felszerelését. az ezzel kapcsolatos tervekről, a kibontakozó társadalmi összefogásról kigyós sándor, a megyei tanács vb művelődési osztályának vezetője a következőket mondta az mti munkatársának:

- az 1960-61-es tanév óta hajdu-bihar megyében 41 tanyai iskola szűnt meg, de még mindig 102, a településektől távolieső iskola működik, ahol összesen 3 200 gyermek tanul. a sok egyéb tennivaló mellett mindenképp a tanyai iskolák tárgyi ellátottságát kívánják megjavítani. el szeretnénk érni, hogy ez év végére minden tanyai iskolánknak legyen televíziója. az iskola tv talán ezeken a helyeken nyújtja a legnagyobb segítséget, s természetesen az esti órákban a tv a felnőtt lakosság rendelkezésére áll.

- az iskolai év közeledtével egyre több termelő üzemből érlelődött a gondolat, hogy televíziót ajándékozzanak a tanyai iskoláknak. csütörtökön a megyei tsz szövetségekkel tanácskoztunk erről, s a szövetségek messzemenően felkarolták a kezdeményezést. az első gyakorlati példa: pénteken a hajdunánási állami gazdaság vezetői televíziót ajándékoztak a tanyai iskolának./mti/

--

bb. 23. mezőturon átadták rendeltetésének szolnok megye tizennegyedik tanyai diákközpontját

vid-ká3gy/bs

1969. augusztus 29.

mezőturon pénteken ünnepélyesen átadták rendeltetésének a város első és szolnok megye tizennegyedik tanyai diákközpontját. a korszerű létesítmény egymillió forintos beruházásból épült és száz, tanyán lakó általános iskolai tanulónak nyújt második otthonot. turkevén épült és ez év végén elkészül a második általános iskolai diákkollégium, amelyben újabb hetvenöt tanyai gyermeket helyezhetnek el. tanyai kollégium építésére készülnek jászberényben is./mti/

--

12.30/gy

- 14 -

12.35
12.45 Du

bb. 21. sulyacsonkiással kerülnek forgalomba a kenyerek csongrád megyében - a nebvizsgálata 108 üzletben

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

pénteken ülést tartott szegeden a csongrád megyei népi ellenőrzési bizottság. többek között megtárgyalták azt a jelentést, amely a forgalomba hozott kenyerek sulyacsonkításával foglalkozik. a népi ellenőrök a vizsgálat során 108 üzletben végeztek ellenőrző méréseket. ennek során számottevő sulyhiányt tapasztaltak elsősorban a csongrád megyei sütőipari vállalat készítményeinél. a kétkilós kenyerek 22,5 százaléka darabonként 10 dekás sulyacsonkítással került a boltokba. számítások szerint 78 000 forintba tehető az az összeg, amellyel a fogyasztókat megkárosították.

különbség van a városok és a községek kenyérellátása között is. amíg például makón és szentesen a megengedettnél kisebb sulyu kenyerek aránya 22-24 százalék, addig algyő községben ez az arány eléri a 40 százalékot. ez az alaposan kifogásolható jelenség azal magyarázható, hogy a falusi sütőüzemekben ritkább az ellenőrzés.

a csongrád megyei nebvizsgálattal kapcsolatos intézkedéseket javasolt az illetékeseknek a hiányosságok felszámolására. a bizottság jelentése hangsúlyozza, hogy nemcsak a sütőipari vállalatok a hibásak, ugyanígy elmaraszthatók a kereskedelem dolgozói is, akik elmulasztják a rendszeres ellenőrzést. a népi ellenőrzési bizottság felhívta a vállalat figyelmét, hogy technikai, munkaszervezési és egyéb intézkedésekkel szüntessék meg a rendellenességeket. a kereskedelem pedig változtasson eddigi helytelen szemléletén a fogyasztók érdekében - ha kell - minőségi kötbér érvényesítését se riadjon vissza./mti/

--

bb. 22. polgári védelmi kiállítás nyílt mezőturon

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

mezőturon szeptember első hetében polgári védelmi gyakorlatot rendeznek. ebből az alkalomból pénteken a városi kiállító teremben megnyitották a polgári védelmi kiállítást, amely bemutatja a különféle védekező eszközöket és módszereket. a gyakorlat megkezdésének időpontjáig a város mintegy ötezer lakosát készítik fel filmvetítéssel egybekötött előadásokon./mti/

--

12.40/szb

- 15 -

12.50
13.15 Du

bb. 24. Üzemben a körte hűtőház

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

a komáromi állami gazdaságban üzembe helyezték azt a hűtőházat, amely az ország egyik legnagyobb körtésének a kiszolgálására épült. a 32 vagonos, 3 kamrából álló épület minden kamráját más-más hőmérsékletre lehet beállítani. csaknem egész télen üzemben lesz, ugyanis a gazdaság 170 holdas új telepítésű körtése az idén már teljes egészében termőre fordult. öt fajtát termesztenek, zömmel téli körtét. a hűtőház most csak trágyát szerez be, a téli fajtákat azonban hosszabb időn át tárolják majd. a gazdaságban bőséges szüretre számítanak: a tavalyi holdankénti 60 mázsa helyett 100 mázsa körüli átlagtermés mutatkozik./mti/

bb. 25. a magyar anaesthesiológiai és reanimációs társaság vándorgyűlése nyíregyházán

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

pénteken - a nyíregyházi tanárképző főiskola-kollégiumában - megkezdődött a magyar anaesthesiológiai és reanimációs társaság kétnapos vándorgyűlése. a konferencia napirendjén az alkatással és utókezeléssel kapcsolatos legújabb tudományos eljárások, módszerek megvitatása szerepel.

a tanácskozáson e téma legismertebb hazai képviselőin kívül több külföldi szaktekintély is részt vesz. megjelent dr. otto mayrhofer professzor, a bécsi intézet vezetője, az anaesthesiológiai szervezet főtitkára, dr. marian kus lengyel főorvos, dr. alfred doeniche müncheni egyetemi docens, dr. komlós sándor és dr. ujházi gyula jugoszláviai főorvos.

a vándorgyűlést dr. jakab tivadar a társaság elnöke nyitotta meg. ezt követően a magyar anaesthesiológiai társaság tiszteletbeli tagjává avatta dr. otto mayrhofer bécsi professzort. az erről szóló diszoklevelet dr. maktáry elek, a nyíregyházi kórház anaesthesiológiai osztályának vezetője nyújtotta át. dr. otto mayrhofer a második világháború után elsőnek foglalkozott anaesthesiológiával. később megszervezte, a ma már Európaszerte híres bécsi intézetet, ahol sok magyar orvos is tanult.

ezt követően megkezdődött a vándorgyűlés érdemi munkája, amelynek keretében a témával kapcsolatban mintegy 100 előadás, illetve hozzászólás hangzik el. a résztvevők megtekintik az orvosi műszeripari kiállítást, szombaton délután pedig ellátogatnak tokajba./mti/

12.50/gy

- 16 -

1300
30
135 DM

bb. 28. időjárásjelentés

1/gy/bs

1969. augusztus 29.

a meteorológiai intézet jelentéi pénteken délelőtt:
az évszakhoz képest hűvös idő

kelet-európában és az ibériai-félszigeten meleg, nyári időjárás uralkodik, a hőmérséklet legmagasabb értéke eléri a 30-35 fokot. ezzel szemben európa nyugati és középső részein folytatódik a felhős, sokfelé esős, az évszakhoz képest hűvös idő. itt általában napközben sem emelkedik a hőmérséklet 12-18 foknál magasabbra, ezek az értékek 6-9 fokkal alacsonyabbak az évszaknak megfelelő átlagos értéknél. a kárpát-medencében szombaton folytatódik a változóan felhős, hűvös idő.

hazánkban csütörtökön erősen felhős, hűvös idő volt. ország-szerte esett az eső. a lehullott csapadék mennyisége általában 1-15 milliméter között változott, de cegléden 20, kékésen, egerben és borsodnádasdon 22 millimétert mértek. a tiszántúlon 19-22 fokos maximumok alakultak ki, az ország többi részén azonban napközben sem emelkedett a hőmérséklet 12-18 foknál magasabbra.

ma hajnalra 7-12 fokig hűlt le a levegő. délelőtt ország-szerte változóan felhős idő volt, 11 órakor 16-19 fok közötti hőmérsékletet mértek.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 13,3 fok volt, a sokévi átlagnál 7,0 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 16,0 fok volt.

várható időjárás szombat estig: felhőátvonulások, többfelé futóeső; mérsékelt, időnként megélték nyugati-északnyugati szél. az évszakhoz képest hűvös idő tovább tart. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 16-20 fok között.

a duna vizállása budapestnél 346 centiméter./mti/

12.55/gy

- 17 -

120%
10

bb. 24. Üzemben a körté hűtőház

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

a komáromi állami gazdaságban üzembe helyezték azt a hűtőházat, amely az ország egyik legnagyobb körtésének a kiszolgálására épült. a 32 vagonos, 3 kamrából álló épület minden kamráját más-más hőmérsékletre lehet beállítani. csaknem egész télen üzemben lesz, ugyanis a gazdaság 170 holdas új telepítésű körtése az idén már teljes egészében termőre fordult. öt fajtát termesztenek, zömmel téli körtét. a hűtőház most csak tranzit szerepet tölt be, a téli fajtákat azonban hosszabb időn át tárolják majd. a gazdaságban bőséges szüretre számítanak: a tavalyi holdankénti 60 mázsa helyett 100 mázsa körüli átlagtermés mutatkozik./mti/

bb. 25. a magyar anaesthesiológiai és reanimációs társaság vándorgyűlése nyíregyházán

vid-ká/gy/bs

1969. augusztus 29.

pénteken - anyiregyházi tanárképző főiskola-kollégiumában - megkezdődött a magyar anaesthesiológiai és reanimációs társaság kétnapos vándorgyűlése. a konferencia napirendjén az alkatással és utókezeléssel kapcsolatos legújabb tudományos eljárások, módszerek megvitatása szerepel.

a tanácskozáson e téma legismertebb hazai képviselőin kívül több külföldi szaktekintély is részt vesz. megjelent dr. otto mayrhofer professzor, a bécsi intézet vezetője, az anaesthesiológiai szervezet főtitkára, dr. marian kus lengyel főorvos, dr. alfred doeniche müncheni egyetemi docens, dr. komlós sándor és dr. ujházi gyula jugoszláviai főorvos.

a vándorgyűlést dr. jakab tivadar a társaság elnöke nyitotta meg. ezt követően a magyar anaesthesiológiai társaság tiszteletbeli tagjává avatta dr. otto mayrhofer bécsi professzort. az erről szóló diszoklevelet dr. maktány elek, a nyíregyházi kórház anaesthesiológiai osztályának vezetője nyújtotta át. dr. otto mayrhofer a második világháború után elsőnek foglalkozott anaesthesiológiával. később megszervezte, a ma már európaszerte híres bécsi intézetet, ahol sok magyar orvos is tanult.

ezt követően megkezdődött a vándorgyűlés érdemi munkája, amelynek keretében a témával kapcsolatban mintegy 100 előadás, illetve hozzászólás hangzik el. a résztvevők megtekintik az orvosi műszeripari kiállítást, szombaton délután pedig ellátogatnak tokajba./mti/

12.50/gy

- 16 -

1300
32
13. Dm

bb. 28. időjárásjelentés

1/gy/bs

1969. augusztus 29.

a meteorológiai intézet jelentéi pénteken délelőtt:
az évszakhoz képest hűvös idő

kelet-európában és az ibériai-félszigeten meleg, nyári időjárás uralkodik, a hőmérséklet legmagasabb értéke eléri a 30-35 fokot. ezzel szemben európa nyugati és középső részein folytatódik a felhős, sokfelé esős, az évszakhoz képest hűvös idő. itt általában napközben sem emelkedik a hőmérséklet 12-18 foknál magasabbra, ezek az értékek 6-9 fokkal alacsonyabbak az évszaknak megfelelő átlagos értéknél. a kárpát-medencében szombaton folytatódik a változóan felhős, hűvös idő.

házánkban csütörtökön erősen felhős, hűvös idő volt. ország-szerte esett az eső. a lehullott csapadék mennyisége általában 1-15 milliméter között változott, de cegléden 20, kékesen, egerben és borsodnádasdon 22 millimétert mértek, a tiszántúlon 19-22 fokos maximumok alakultak ki, az ország többi részén azonban napközben sem emelkedett a hőmérséklet 12-18 foknál magasabbra.

ma hajnalra 7-12 fokig hűlt le a levegő. délelőtt ország-szerte változóan felhős idő volt, 11 órakor 16-19 fok közötti hőmérsékletet mértek.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 13,3 fok volt, a sokévi átlagnál 7,0 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 16,0 fok volt.

várható időjárás szombat estig: felhőátvonulások, többfelé futóeső; mérsékelt, időnként megélénkülő nyugati-északnyugati szél. az évszakhoz képest hűvös idő tovább tart. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 16-20 fok között.

a duna vizállása budapestnél 346 centiméter./mti/

--

12.55/gy

- 17 -

1200

bb 26. csökkent a szilikózis és az ólombetegség,
- több a neurózis és a műanyagártalom

t sl/j je bh bs

1969. augusztus 29.

a vasas szakszervezet elnöksége pénteken ülést tartott és a többi között megtárgyalta a vasipari vállalatok üzemegezésügyi helyzetét.

mint az elnökség megállapította, a táppénzes állomány évek óta nagyjából változatlan, a megbetegedések jellegetében azonban eltolódások tapasztalhatók. mivel a kohászati üzemek és az öntődék egy részét az utóbbi években jelentősen korszerűsítették, s a szűrővizsgálatokat is kiterjesztették, a szilikózisveszély lényegesen csökkent. tavaly 25 százalékkal kevesebben betegedtek meg szilikózisban, mint 1967-ban. sok azonban még a teendő, mert a rendelkezések ellenére 11 öntödében még most is a szilikózisveszéllyel járó homokfuvással tisztítják azöntvényeket.

a vállalatok igen sokat tettek az ólombetegség elhárítására. a metallochémia-ban és a december 4. drótművekben például új technológiák alkalmazásával, tavaly 97 százalékkal kevesebben kapták meg a betegséget, mint 1960-ban.

a földgáz- és az olajtüzelés elterjedése, az elszívóberendezések és védőfelszerelések alkalmazása általánosan csökkentette a gázok és gőzök okozta megbetegedéseket, s jóval kevesebb a savak és lúgok ártalmait, mint azelőtt. a műanyag azonban gyakran okoz légzőszervi, vérképzőszervi és idegrendszerbeti zavarokat. különösen egyes epoxigyanták és oldószerek kezelésére kell nagyobb gonddal ügyelni. a tanszergyártó, vagongyártó, mintaasztalos és a kábelgyártó üzemekben ugyanis ezek a szerek gyakran idéznek elő betegségeket. az öntődékben az öntőhomokhoz kevert ásványolaj, más üzemekben a lemosó- és hűtőolaj veszélyeztetheti a dolgozók egészségét.

a gümőkóros megbetegedés csökkent, de viszonylag még mindig magas. gyakori a légzőszervi, a mozgásszervi megbetegedés, a magas vérnyomás és az érrendszeri elváltozás. főleg a híradástechnikai és a fémtömegegyparban feltűnően megnőtt az ideges eredetű betegségek száma. ez főleg ott tapasztalható, ahol többségükben nők dolgoznak. e jelenség valószínűleg a szalagrendszerű gyártás elterjedésének, a monoton, kötött ütemű és rendszerint több műszakos munkának a következménye. közrejátszanak csatládi körülmények, ezenkívül az is, hogy munkája mellett sok felnőtt tanul. 1963-ban 56, 1967-ben 69, 1968-ban pedig már 71 táppénzes nap jutott száz dolgozóra ideg eredetű betegség következtében. az elnökség külön felhívja a vállalatok figyelmét, hogy elemző munkával s hatékony intézkedéseket segítsék az újabb foglalkozási ártalmak, mint például a neurózis és a műanyag okozta megbetegedések visszaszorítását./mtl/

12.50 bh

1396

- 18 -

bb 27. megvalósulás után a kormányhatározat - új üdülőpalota építését kezdték meg a soproni lövérekben

vid/ká bh bs

1969. augusztus 29.

két évvel ezelőtt 1967-ben foglalkozott a kormány nyugat-dunántul üdülőterületének regionális fejlesztésével. az akkor hozott kormányhatározat kimondja egyebek között, hogy a soproni üdülőterületet, a lövéreket fokozatosan gyógyüdülőhellyé kell fejleszteni és ennek érdekében bővíteni kell a szanatóriumot és az új szot üdülőt kell építeni. az ezzel kapcsolatos részletes terveket a minisztertanács legutóbbi ülésén tárgyalta.

a nagyjelentőségű határozat a megvalósulás útjára lépett. a soproni szanatórium bővítését még az elmúlt évben megkezdték és a jövő év nyarán már át is adják rendeltetésének az új 110 ágyas épületet. a lövérekben, a jelenleg bővítés alatt álló négy szot üdülővel szemben az egykori lovaspályán új üdülő földmunkája és alapozása kezdődött. a győri tervező vállalat szakembereinek tervei alapján a győr megyei állami építőipari vállalat egy kilenc emeletes üdülőpalotát épít erre a területre. építési költsége megközelíti a nyolcvan millió forintot. az új üdülő az ország legnagyobb és legmodernebb üdülő-szállója lesz, egyidőben hatszáz beutaltat fogadhat. a földszinten konyha, tágas étterem és társalgó kap helyet, a vendégeket kétágyas szobákban helyezik el.

a kpvdssz, amely a költségeket fedezi, gondoskodik a beutaltak orvosi ellátásáról is. megállapodott a gyógyüdülő szomszédságában lévő állami szanatóriummal, amely a gyógykezeléshez szükséges berendezéseket rendelkezésre bocsátja. az gyógyüdülő szállóban 1972-ben fogadják az első vendégeket./mtl/

bb 30 . új szolgáltatóház berettyóújfaluban

vid ká bh bs

1969. augusztus 29.

átadták rendeltetésének berettyóújfaluban hajdu megye bihari részének legnagyobb szolgáltatóházát, a több mint 6 millió forintos beruházással létesült két emeletes épületet. az új szolgáltatóházban a ruhatisztító, festő és felvevő részleg, női és férfi méretes szalon, fotó, cipész, valamint kozmetikai részleg kapott helyet. az első emeleten működik a helybeli szabó-ktsz műhelye, ahol évente 70 000 női és férfi kabátot készítenek./mtl/

13.30 bh

1396
1390 Dm

bb 29. somogy megye regionális tervtanulmánya a tanácsülés előtt

vid /ká bh bs

1969. augusztus 29.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium megbízása alapján- a tanácsszervek közreműködésével a városépítési tudományos és tervező intézet elkészítette somogy megye regionális tervtanulmányát, amelyet pénteken megvitattott a megyei tanács ülése. a tanácsülés megállapította, hogy a tervtanulmány gondosan felmérte a megye adottságait, koordinálta az országos igényekkel és mind területi, mind ágazati szempontból megadta a fejlesztés irányait.

az ipari termelés távlati javaslata szerint kaposvár továbbra is a megye legnagyobb ipari központja marad, sulya azonban a megyén belül csökken. barcs lehet a megyeszékhely után a második legjelentősebb ipari település. e térségben ugyanis kedvezőek a víznyelési-, közlekedési-, szállítási-, és nemzetközi kooperációs lehetőségek. az adottságok és az igények egyeztetésével elsősorban egyes vegyipari ágazatok - kőolajfinomítás, petrokémia, műtrágyagyártás, fa- és cellulóze-, és papiripar telepítése jöhet számításba. marcali képezheti a megye iparosításában a következő láncszemet. míg kaposvár és barcs országos jelentőségű ipari objektumok elhelyezésére alkalmas, addig marcali iparosítása inkább megyei jelentőségű. nagyaton a meglévő ipar komplettírozása szükséges. gyékényes térségében az országos jelentőségű kavicsvagyonra épületeleme gyár, betonárugyár telepíthető. a megyében az ipari foglalkoztatottság az 1975 és a 1985 évi munkaerőmérleg alapján 53 százalékkal emelkedik. a tanulmány szerint somogyban 1980-ig az áruk összmenyisége több mint 154 ezer tonnára, a szükséges raktárterület 349. 416 köbméterre emelkedik. ennek építési költsége meghaladja a 251 millió forintot.

a mezőgazdaság területén a megye egészét tekintve távlatban is az állattenyésztés és a takarmánytermelés számára biztosítják a legkedvezőbb feltételeket. a megye szőlőültetvényeinek mintegy háromnegyed része 25 évesnél idősebb, részben direkttermő, rekonsztrukcióna vár. 500 holdon végeznek gyümölcsrekonstrukciót és ugyanakkora területen új telepítést. a megye zöldségtermelő területét 4000 holddal növelik. 326 ezer hold szorul főleg kémiai tápanyagjavításra, amelyből a harmadik ötéves tervben 108 ezer, 1970-től 1985-ig pedig 218 ezer holdat tesznek termővé. az öntözéses gazdálkodás növelésére a dunántúli vízügyi igazgatóság orciban, nagyberkiben és batában tározókat épít. a vízrendezés több mint 2897 négyzetkilométer területre terjed ki. a mezőgazdasági nyersanyagfeldolgozására siófok-zamárdi térségében 50 ezer liter napi kapacitású tejüzemet, segesd, vagy kaposvár térségében tejporító üzemet, nagyatád térségében kenyérszárító termék és keményítő üzemet terveznek. barcon évi 250 ezer köbméter kapacitású viszkóz-cellulózgyárat, marcaliban, vagy böhönyén évi 50 ezer négyzetméter kapacitású faforgácslapot előállító üzemet kívánnak telepíteni. a tervtanulmány részletesen foglalkozik a megye közlekedési, kereskedelmi és vendéglátóipari hálózatának korszerűsítésével és fejlesztésével is./mti/

- 20 -

13.40 bh

13.55/10

bb 31. a mahart közli,

m je bh bs

1969. augusztus 29.

hogy a panoráma-strandhajó menetrend szerinti járatait augusztus 29-ével beszünteti, és a vác-esztergom között közlekedő menetrendszerinti járatát ez évben augusztus 30-án indítja utoljára. budapestről az esztergomi menetrendszerinti járatok változatlanul a kiadott menetrend szerint járnak./mti/

-.-

bb 35. tenkesalja - írásban, zenében, képben

vid/ká bh bs

1969. augusztus 29.

siklós tanácsa pénteken tartott ülésén kihirdette annak a pályázatnak az eredményét, amelyet az ősi tenkesaljai község haladó hagyományainak, műemlékeinek és természeti szépségeinek művészi megörökítésére írtak ki. ez volt az első pályázat, s mindjárt szép sikert hozott: husz mű érkezett az ország minden részéből. ezentul évente meghirdetik a tenkesaljai pályázatot. a tanács díját az irodalmi kategóriában kovács sándor és vargajános „örvényben,” című történelmi regénye kapta, amely az 1848-as siklói jobbágyfelszabadításnak és az 1849-es drávamenti népfelkelésnek állít emléket. a zenei pályázat nyertes műve pászti miklós és dr. vargha károly „vendég hívó,” című kórusműve, míg a legjobb képzőművészeti alkotásnak horváth dénes a harkányi gyógyvíz keletkezésének, mondáját megörökítő grafikai sorozata bizonyult. a tanács a három pályamű szerzőit, alkotóit 2000-2000 forinttal díjazta./mti/

-.-

bb 33. abrakkeverék vásárlási akció

i jf/mm zs bh bs

1969. augusztus 29.

az országos takarmányozási bizottság döntése értelmében a tojástermelés növelésére, a baromfitartás gazdaságosabbá tételére 1969. szeptember 1-ével abrakkeverék-takarmány vásárlási akció indul. ennek keretében a hibrid tojóállománnyal rendelkező szakszövetkezetek, mezőgazdasági társulások, háztáji gazdaságok és egyéb állattartók csererendszer keretében abrakkeverék takarmányt vásárolhatnak. a megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalatok a cseretermény leadása ellenében minden egyes szárnyas után egy évre 40 kilogramm abrakkeverék-takarmányt juttatnak a tenyésztőknek. az új lehetőség azért is kedvező a tenyésztők számára, mert áruértékesítési szerződés nélkül is szabadon vásárolhatnak gazdag fehérjetartalmu, korszerű takarmányt./mti/

-.-

- 21 -

15.00 bh

le

bb32. 300 000 dollár fuvardíjat fizetnek ki magyar vállalatok idegen hajózási társaságoknak - a kneb vizsgálata

1 jk/zs/um bs

1969. augusztus 29.

a központi népi ellenőrzési bizottság megvizsgálta, hogy a külkereskedelmi szállításoknál miért esett vissza a hazai fuvarszközök - tengerhajózás és közúti fuvarozás - kihasználtsága. a felmérés a magyar export-import forgalom 95 százalékát lebonyolító 12 külkereskedelmi vállalatra, a hungarocamionra, a mahartra, és a maspedre terjedt ki. a népi ellenőrök 400 féle termék, árucikk fuvarozását kísérték figyelemmel.

a vizsgálat során egyebek között a magyar hajók által látogatott földközi, - és feketengeri kikötőkbe irányuló export-import forgalmat elemezték. ebben a térségben a masped megbízásából lebonyolított szállítások feltűnően visszaestek; 1967 első félévéhez képest 1968 azonos időszakában például 68 ezer tonnával kevesebb árut fuvaroztak a hajók. a csökkenés majdnem teljesen - 58.000 tonnával - a mahartot érintette, miközben a jugoszláv és a többi országok hajói részére adott fuvartonna megrendelés alig változott. emellett a mahart forgalma a díjszabás szempontjából előnytelenebb áruk felé tolódott el. a kneb megítélése szerint hozzávetőleg 300.000 dollárna tehető, a magyar vállalatok által idegen hajózási társaságoknak kifizetett fuvardíj - olyan szállítások után, amelyeket versenyképes ajánlatok mellett a hazai hajópark is le tudott volna bonyolítani. a nemzetközi közúti fuvarozás fejlesztése szempontjából megvizsgálták hét külkereskedelmi vállalat 1968 első félévi forgalmát. kiderült, hogy a közúti fuvarozásra alkalmas és díjszabásilag is kedvező árúknak csak nagyon kis részét szállította a hungarocamion.

a kneb vizsgálata szerint a külkereskedelmi vállalatok nem azért mellőzték a magyar fuvarozókat, mert azok veszítettek megbízhatóságokból, vagy technikai felszereléseik hagytak volna kívánnivalót maguk után. a visszaesés főképpen azért következett be, mert számos esetben a szállítató forintban kevesebbet fizetett akkor, ha nem a magyar, hanem egy külföldi hajózási társaság szolgálatát vette igénybe. a nem megfelelő pénzügyi szabályozás és az ebből adódó helytelen anyagi ösztönzési rendszer ugyanis éppen a magyar fuvarozó vállalatokat hozta hátrányos helyzetbe. ajánlataik hónapokon át ezért bizonyultak előnytelenebbnek - forintban számítva - a külföldi társaságokénál. mindent egybevetve azonban a külföldi fuvaroztatók igénybevétele lényegesen több deviza kiadást jelentett.

/folyt.köv./
15.30/um

- 22 -

bb 32./ 300 000 dollár....folyt./um

a kneb javasolta az illetékes minisztereknek, hogy az eddiginél jobban hangolják össze a nemzetközi szállítványozásban résztvevő fuvarozók, fuvaroztatók és szállítványozók anyagi érdekeltségét. az indítványt az érdekeltek egyetértéssel fogadták. ezt bizonyítja, hogy az utóbbi időben a magyar fuvarozók már növekvő számú megrendeléseket kapnak a külkereskedelmi, illetve a szállítványozó vállalatoktól. /mti/

bb 34. gázlárcban a restaurátor

vid/ká/um bs

1969. augusztus 29.

különleges, hazánkban egyedülálló műkincsvédelmi munkát fejeztek be pénteken az esztergomi keresztény muzeumban: gáz-támadást indítottak a fa ellensége a szu elen. az ország második legnagyobb képtárában lévő mintegy 1000 műkincsből 600 a fatábla, illetve fából készült szobor. a magyar táblafestészet, és a középkorvégi osztrák, német és flamand mesterek számos remekművét őrzik itt. a több évszázados tablókat, valamint az olajfestmények fakereteit azonban nagy veszély fenyegette, mert befészkelte magát a szu. ezek a parányi kártevők miniatűr barlang labirintusok százait vájják ki maguknak. az olaszországból néhány éve hozott injekciós preparálási technológiával sem tudtak ellenük elég gyorsan, elég hathatósan védekezni. ezért a muzeum felkérésére az országos közegészségsügyi intézet kidolgozta a korábban már kis mértékben használt diklórfosz gáz „nagyüzemi”, alkalmazásának módszerét. a folyékony anyagot különleges berendezésekben portasztották, s így árasztották el vele a muzeum hatalmas termelt, a raktárakat, a folyosókat, összesen mintegy 5.000 légmétert. a 3 napos munka során naponta kétszer ellenőrizték a műtárgyakat. előzőleg ugyan laboratóriumi kísérletekkel meggyőződtek arról, hogy a vegyileg közömbös gáz a termekben lévő anyagokra így például a vászonfestményekre, vagy papírmetszetekre nincs káros hatással, és még az aranyozásnak sem árt. a nagy nemzeti értéket képviselő műkincseket így sikerült megóvni. vasárnap már ismét fogadja a muzeum az esztergomot hátról hétre nagy számban felkereső látogatókat. /mti/

- 23 -

15.40/um

kl

bb 36. mi az igazság a c-filmmel kapcsolatban? - sajtótájékoztató az egészségügyi minisztériumban

t tf/mm;um zs bs

1969. augusztus 29.

a c-filmnek nincs egészségkárosító hatása, nem száz százalékos biztonságú eszköze a nem kívánatos terhesség megelőzésének, csupán egyike az igen jó hatásfoku korszerű fogamzásgátlóknak. ez volt a legfontosabb közlés azon a sajtótájékoztatón, amelyet pénteken tartott az egészségügyi minisztériumban dr. tiborc gabriella, az anya-és csecsemővédelmi főosztály megbízott vezetője.

az tette szükségessé a tájékoztatást, hogy a közvéleményben a c-filmmel kapcsolatban, bizonytalanság alakult ki; a forgalmazást megelőző hírvetések is túlzottan felfúvást keltettek: a talikusok tökéletes eszközt vártak. a rico kötszerművek 1968 végén kezdte meg - a vegyipar-kereskedelmi vállalatok keresztül - a forgalmazást, először az illatszerboltokban és a drogériákban, amelyek sokhelyütt önkiszolgáló rendszerrel működnek. a gyógyszerárakban ez év elejétől kapható a c-film. csak fél igazság van abban, hogy a szabadpolcos árusítás hibáztatható a c-filmmel kapcsolatban előforduló negatív tapasztalatokért. sokkal inkább az a baj, hogy a tasakokhoz mellékelte használati utasítás nem pontosan érhető. ezenkívül helytelenül jártak el azok, akik nem kérték ki a szakorvos véleményét. tudniillik az alkati, szervezeti sajátosságoktól is függ az eredményes használat, s esetleg az orvos más fogamzásgátló módszert ajánl.

közölték a sajtótájékoztatón, hogy rövidesen új, közérthetően fogalmazott leírással, használati utasítással fogják árusítani a c-filmet. ez egyébként kétféleképpen fejti ki hatását, részint megöli a himivarsejteket, részint a polivinilalkohol tartalmu film feloldódva, mechanikusan védő anyagot képez. a használat eredményessége más - a fogamzóképeséssel kapcsolatos - tényezőktől is függ.

a c-film forgalmazását - mondta dr. tiborc gabriella - 13 nagy szülészeti, nőgyógyászati intézményben végzett előzetes vizsgálatok pozitív tapasztalatai alapján engedélyzték. így aztán lényegében minden megkötöttség nélkül, könnyen hozzáférhetően vásárolható. egyébként a c-filmmel kapcsolatban ugynevezett „száz próbaéves”, vizsgálatot végeztek: négy budapesti és egy megyei kórház szülészeti, nőgyógyászati osztályán egy éven át száz nőnél rendszeresen figyelemmel kísérték a hatásosságot, illetve azt, hogy hány esetben következik be terhesség. sok ezer nőre kiterjedt korábbi megfigyelés alapján a c-film átlagosan csak tíz százalékban „hibáztatható”, azért, hogy teherbeesett a nő, holott nem akarták.

/folyt.köv./
15.55/um

- 24 -

bb 36. / mi az igazság.....folyt./um

egészségpolitikánknak mindamelllett nem az a célja, hogy „segítsen”, csökkenteni a születések számát, hanem a különféle fogamzásgátlók forgalmazásával az egészségre ártalmas művi terhesség megszakítások ellen veszi fel a küzdelmet a megelőzés eszközeivel. ezért nem árt ismételt hangsúlyozni, hogy a c-film használata nem ártalmas az egészségre, s különösen azoknál célszerű alkalmazni, akik még nem éltek vagy nem élhetnek egyéb fogamzásgátló eszközökkel, vagy egészségügyi okok miatt más, jobb eredményt adó módszerekkel. /mti/

bb 37. a „másodlagos szikesedés”, megakadályozásának lehetőségei a talajtani vándorgyűlés programján - a magyar agrártudományi egyesület sajtótájékoztatója

t tz/tm/um ie bs

1969. augusztus 29.

a föld hatalmas területei valamikor dus termést hoztak, ma pedig terméketlen pusztaságok, csupán az ugynevezett másodlagos szikesedés miatt. jóval kisebb arányokban ugyan, de nálunk is vannak már olyan területek amelyeket - gyakorlatilag a helytelen öntözés következtében ez a folyamat tett tönkre. amilyen gyümölcsöző ugyanis az öntözés megfelelően alkalmazva, ugyanannyira, vagy még nagyobb mértékben jelenthet veszélyt a talaj termőképességére, ha nem helyesen használják.

mindezt dr. szabolcs istván professzor, a magyar tudományos akadémia talajtani és agrokémiai kutató intézetének igazgatója, a magyar agrártudományi egyesület talajtani társaságának elnöke mondta el pénteken a technika házában a talajtani vándorgyűlés sajtótájékoztatóján. ez a másodlagos szikesedés ugyanis olyan súlyos veszélyt jelenthet, hogy a szeptember 3-án és 4-én szolnokon tartandó vándorgyűlés középponti témájául a tiszai öntözőrendszerek és az alföld talajinak termékenysége témáját választották.

a megelőzés lehetőségeivel különböző ingtéményekben több mint 100 szakember foglalkozik. többek között vizsgálatok eredményeit a vándorgyűlés első napján 8 előadásban ismertetik, a második napon pedig a résztvevő szakemberek a törökszentmiklósi aranykálász termelőszövetkezetbe látogatnak. a vándorgyűlésen egyébként az előzetes jelentkezések szerint körülbelül 20 külföldi szakember is részt vesz. /mti/

16.03/um

de

de

bb. 38. magyar tervezésű alumíniummű épül Indiában

i sz/hné/1e/1l bs

1969. augusztus 29.

hazaérkezett új-delhiből a chemokomplex külkereskedelmi vállalat képviselője, aki a magyar alumíniumipari tröszt szakembereivel együtt már korábban tárgyalásokat kezdett arról, hogy magyar szakemberek terveznék az indiai állami alumíniumipar új alumíniumművét. a tárgyalások Indiában sikerrel befejeződtek. a chemokomplex megállapodást írt alá arról, hogy magyar szakemberek tervezik a bombaytól délre épülő új alumínium kombinát évi 100 000 tonna timföldet előállító gyárat és az évi 50 000 tonna kapacitású alumíniumkohót. a terveket a magyar alumíniumipari tröszt tervező intézetének mérnökei készítik.

a chemokomplex-nél az mti munkatársának elmondották, nem ez az első eset, hogy az indiai alumíniumipar fejlesztéséhez igénybeveszik a magyar szakemberek közreműködését. az indiai állami alumíniumipar másik nagy üzemének, a korbai kombinátjának, a létesítésében is részt vesznek a magyar szakértők: a kombinát számára 200 000 tonna kapacitású timföldgyárat terveznek. a timföldgyár mellett épülő alumíniumkohó létesítéséhez a szovjet szakértők nyújtanak segítséget./mti/

bb. 39. hazaérkezett Szíriából a magyar kormánydelegáció

t kf/kf/1e/1l bs

1969. augusztus 29.

a 16. damaszkuszi vásáron részt vett magyar kormánydelegáció dr. Sághy Vilmosnak, a mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszter első helyettesének vezetésével pénteken hazaérkezett Szíriából. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren a mezőgazdasági és ételmezésügyi minisztérium és a külkereskedelmi minisztérium vezető munkatársai fogadták.

dr. Sághy Vilmos az mti munkatársának egyebek között elmondotta, hogy a szír gazdasági és külkereskedelmi miniszter meghívására utazott a magyar küldöttség az arab világ számára oly fontos damaszkuszi vásárra.

/folyt.köv./

16.25/um

- 26 -

le

bb.39./ hazaérkezett ... folyt./ 1l

a kiállítás egyben jó alkalom volt külkereskedelmünknek áru kínálatát bemutatására, a piaci, üzleti kapcsolatok bővítésére.

- a vásáron, s azon kívül is többször tárgyaltunk a szíriai gazdasági élet vezetőivel, köztük a külkereskedelmi, a belkereskedelmi és ételmezésügyi miniszterrel. megbeszéléseink nyomán felmerült gazdasági együttműködésünk további szélesítése. Lehetőséget látunk egyebek között például a gyapoton és a pamutfonaton kívül textilipari termékek, fehérjetakarmány éskülönféle fogyasztási cikkek vásárlására. ennek konkretizálására egyébként várhatóan októberben kereskedelmi küldöttség utazik Szíriába. a szír partnerek különféle ételmezésügyi berendezések, paradicsom és borsó feldolgozó vonalak, vágóhídi felszerelések iránt érdeklődtek s nagyobb megrendelést várhatunk tolohájak, daruk, exportjára. szóba került az is, hogy magyar berendezésekkel szerelnék fel egy új olajgyárat, s lehetőség van magyar szivattyúk szállítására a tervezés alatt álló eufráteszi öntözőműhöz.

a tárgyalásainkat eredményesnek értékeljük, mindkét ország számára kapcsolataink további elmélyítése érdekében azonban hasznosnak látszik magas szintű gazdasági vezetők kölcsönös látogatása - fejezte be nyilatkozatát dr. Sághy Vilmos./mti/

bb. 40. az idényár és a fokozottabb téli tárolás segítheti az építőanyagellátás javítását

i sb/mm/1e/1l cz

1969. augusztus 29.

Sas Béla, az mti munkatársa jelenti:

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium az építőanyagipar első hét havi munkájának alapján előzetes számításokat végzett az év végéig várható termelésről. a felmérésből kiderült, hogy az építőanyagipari ágazat iparágai - a finomkerámia és az üveglpar kivételével - az idén már nem érik el azt a fejlődést, amelyet a népgazdasági terv szükségesnek tartott, pedig a vállalatok 1969. évi saját terveikben ennél is nagyobb feladatot irányoztak elő.

/folyt.köv./

16.30/e

- 27 -

le

bb. 40./ az idényár ... folyt./ il

a téglá, a betonelem-, a kő- és a kavicsipar termelése a múlt év azonos időszakához viszonyítva is visszaesett, de ez a csökkenés - néhány esetiől eltekintve - nem akadályozta az építőipar anyagellátását, sőt inkább a termékek értékesítése okozott nagyobb gondot. a gyárak csökkentették termelői készleteiket, s ezt tették a felhasználók, az építőipari vállalatok is, tehát kevesebb anyagot rendeltek. könnyen beszerezhető anyag-tartalékaikból „éltek”, de ugyanakkor a hiánycikkek túrendeléseivel mesterségesen fokozták az egyébként is nehezen kapható termékek keresletét. így nem volt megfelelő ellátás égett cserépből, mozaiklapból, csempéből, azbesztcement árukból, metlahi burkolóanyagokból. az év elején tartozkodó készletezés és a csökkentett rendelés miatt keletkezett a tűzép vállalatok anyagtelepein is mész - és cementhiány. azóta intézkedtek, s ha későn is, de most már felkészülnek a téli tárolásra, amely lehetővé teszi, hogy akkor töltsék fel raktáraikat, amikor legkisebb a kereslet és szállítási problémák sem akadályozzák a beszerzést.

az egyenetlen megrendelések sok gondot okoznak az építőanyagipari üzemeknek, s ezért a tömeganyagok gyártásában nem egyszer a termelés csökkentésére, átmeneti leállítására kényszerültek. ezért jó megoldás lenne a tűzép-vállalatok téli tárolásos módszere - az ésszerű készlethatárok között - más felhasználó,

értékesítő vállalatoknál is. emellett szól még, hogy az importból rendelt, egyébként hiányzó anyagok szállításának akadályai ugyancsak lényegesen csökkennének e cikkek téli fogadásával, készletezésével. ezért az év most tárgyalásokat kezdett az építőanyagok idényárainak kialakításáról, amely jelentősen megkönnyítené a készletezést, hozzájárulna az egyenetlesebb termeléshez.

az az elképzelés, hogy télen olcsóbb, az építési idényben pedig drágább lenne az anyag. mintegy 20-30 százalékos árrés már kifizetővé tenné az építőknek az idényen kívüli készletezést. a legfontosabb építési tömeganyagok ára azonban a maximált árforrásba tartozik. ezért javaslatokat dolgoznak ki hogy az anyagok egy részét áttegyék a szabadáras kategóriába, s így megteremtsek az idényár bevezetésének feltételeit./mti/

--

- 28 -

16.35/11

ll

bb 41. növelik az alsóbb tanácsok hatáskörét - ülést tartott a hajdu megyei tanács vb.

vid/ká/um cz

1969. augusztus 29.

a hajdu bihar megyei tanács végrehajtó bizottsága pénteken debrecenben megtartott ülésén megtárgyalta és elfogadta azt az előterjesztést, amely az alsóbb tanácsok, /járási, városi, községi tanácsok / hatáskörének növelésére, a helyi bevételek átengedésére, a bérigazgatás és felújítás, valamint egyéb költségvetési előirányzatok decentralizálására vonatkozik.

a megyei tanács végrehajtó bizottsága az alsóbb tanácsok gazdasági önállóságának növelésére egész sor határozatot hozott. így például 1970 január 1-ével hajduböszörményben, hajduszoboszlón és hajdunánáson a tanácsi vállalatok illetmény adóját, eszközökötési járulékát és nyereség adóját a területileg illetékes városi tanácsnak engedik át. a végrehajtó bizottság az önálló bérigazgatás hatékonyságának elősegítése, az intézmények önállóságának növelése érdekében a jövő év elejétől kezdve a megyei tüdőbeteggondozó intézetet, a megyei könyvtárat, a déri múzeumot, a megyei művelődési központot, az illetmény hivatalt, valamint az illeték kiszabási hivatalt a megyei vállalati és szövetkezeti adóhivatalt önálló bérigazgatási hatáskörrel ruházta fel.

a végrehajtó bizottság felhívta a járási tanácsok végrehajtó bizottságait: vizsgálják meg a bérigazgatás decentralizálásának lehetőségét és ahol a feltételek adottak, az igazgatási ágazat önálló bérigazgatását adják át a községeknek. tegyék lehetővé, hogy minden nagyobb község önállóan képezhesse felújítási alapját./mti/

--

bb 42. fiatal írók tanácskozása lillafüreden

vid/ká/um cz

1969. augusztus 29.

pénteken miskoc város látta vendégül a fiatal magyar írókat, hogy lillafüreden tanácskozzanak közös gondjaikról. 1962 augusztusának végén itt rendezték meg a fiatal prózáírók tanácskozását. a mostani összejevetel némileg eltér a korábbitól, nem egy műfaj alkotóit hívták meg rá, hanem az egyes irodalmi lapok körül tömörülő fiatal költőket prózáírókat és kritikusokat.

/folyt.köv./
17.40/11

- 29 -

ll

bb 42. / fiatal írók....folyt./um

a palota szálló nagytermében tok miklós a miskolc városi tanács vb elnökhelyettese mintegy nyolcvan fiatal magyar író t köszöntött, akik az ország különböző részeiből érkeztek a bükk festői völgyébe. résztvett a találkozón deme lászló a borsod megyei és moldován gyula a miskolc városi pártbizottság titkára, darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke, dobozi imre a magyar írók szövetségének főtítkára, valamint veres péter író és váci mihály költő. a tanácskozáson jóvavics miklós az új írás főszerkesztője mondott vitaindító előadást, amelyet korreferátumok követtek.

a palota szálló kertjében délután felavatták józsef attila emléktábláját. a kétnapos tanácskozás során a résztvevők megtekintik a diósgyőri várat és kirándulnak sárospatakra, illetve tokajba./mti/

..-

bb 43. előkészületek a konténer szállításokra -ülést tartott a vas megyei szállítási bizottság

vid/ká/um cz

1969. augusztus 29.

vas megye első között kapcsolódik be a hazánkban most induló konténer szállításokba - közölték a megyei szállítási bizottság pénteki szombathelyi ülésén. a nemzetközi transit-szállításokban és a belföldi forgalomban is jelentős szerepet játszó nyugati határszéli megyében megkezdődtek erre az előkészületek. a szombathelyi máv igazgatóság ez év első felében tízezer kis szállítótartályban már több mint százezer mázsa árut továbbított.

a máv és az aköv képviselői elmondták: a megyében rendkívül egyenetlenek a szállítások, a forgalom jó része kedd-péntek közé koncentrálódik. a szállító felek nem üritik ki időben a vagonokat, emiatt a szombathelyi máv igazgatóság - amely közép-dunántúli szén és kőbányákat, építőanyagipari vállalatokat, exportáló gazdaságokat szolgál ki - nem képes kielégíteni a kocsigépeket. naponta 300-400 kicsival marad adós. egyes vállalatok raktárnak használják a vagonokat, és inkább kocsi állást fizetnek, minthsen túlórában kirakatnak az árut. mindez veszélyezteti a most induló őszi csucsforgalom sikerét./mti/

..-
- 30 -

16.45/e

li

bb. 44. több figyelmet a balesetek megelőzésére, a dolgozók kártalanítására - ülést tartott az szbt elnöksége

t hi/tm/zs/lt cz

1969. augusztus 29.

az üzemi balesetek alakulásával, a munkavédelem helyzetével foglalkozott pénteki ülésén a szakszervezetek budapesti tanácsának elnöksége megállapította, hogy az új gazdaságirányítási rendszer bevezetését követően a vállalatok munkavédelmi és balesetelhárítási tevékenysége nem mindenütt alakult kielégítően: például a textilés, az építő, és a helyiipari szakszervezethez tartozó üzemekben az év első felében csökkent a három napon túl gyógyuló balesetek, és az emiatt kiesett munkanapok száma; ezzel szemben a nyomdaiparban, a közlekedésben, valamint egészségügyi vonalon javulás tapasztalható. a fővárosi tanács felügyelete alá tartozó üzemekben, intézményekben, a balesetek száma lényegesen nem változott a félév során. viszont szembetűnő a romlás a közműveknél és a mélyépítési igazgatósághoz tartozó vállalatoknál, ahol a balesetek száma több mint 50 százalékkal, a kiesett munkanapok aránya 67 százalékkal nőtt az idei első félévben, a tavalyi hasonló időszakhoz képest.

a visszaesés legfőbb oka változatlanul az, hogy a vállalatoknál kevés gondot fordítanak a balesetek előidéző valódi okok feltárására és megszüntetésére. a körülmények vizsgálata során az esetek nagy részében csupán a felelős személyét igyekeznek kideríteni, s így a nyilvánvalóan műszaki, technológiai hiányosságok miatt bekövetkezett baleseteknél is a dolgozók mulasztását, vagy figyelmetlenségét jelölik meg előidéző okként, a többi körülményt pedig figyelmen kívül hagyják. nem mérlegelik azok mulasztását, akik a szabálytalan munkvégzést eltűrték, a szükséges megelőző intézkedésekről megfeledkeztek.

a statisztikai elemzések alapján megállapítható, hogy a balesetek több mint fele a sérült dolgozó képzetlensége, gyakorlatlansága miatt következik be. többnyire olyanokkal fordul elő, baleset, akik egy évnél rövidebb idő óta dolgoznak munkakörükben. ez a balesetvédelmi oktatás hiányosságaira utal.

az ülésen megvizsgálták azt is, szabályszerű-e a vállalatoknál a dolgozók testi épségének sérelméből eredő károk megtérítése./folyt.köv./

16.50/um

li

- 31 -

bb. 44./ töb b figyelmet ... folyt./ 11

kiderült, hogy néhány vállalat egyáltalán nem fizet kártalanítást, másutt a benyújtott kárigényeket különösebb elbírálás nélkül ki-elégítik, vagy minden benyújtott igényt egyszerűen elutasítanak. a tapasztalatok szerint a sérült dolgozók gyakran azért nem kérnek kártalanítást, mert vagy nem ismerik a lehetőségeket, illetve a vállalatnál folytatott helytelen gyakorlati szemlélet láttán reménytelennek tartják jogos igényük teljesítését, vagy nem akarnak feletteseikkel szembekerülni. a súlyos, csonkultasos balesetek utáni nagyobb összegű kártalanításokat viszont a vállalat ritkán fizeti ki vita nélkül. ha el is ismeri a kárigény jogosságát, akkor is megnyugtatóbbnak tartja a bírósági döntést. olyan eset is előfordult, hogy más címen - jutalom, jobb munka stb. - elégítik ki a dolgozó kártalanítási igényét. az ülésen hangsúlyozták: a kártérítési gyakorlatban nem érvényesül még kellően az erre vonatkozó rendelkezés az az előírása, amely szerint a vállalatot objektív kártérítési felelősség terheli, amely nem korlátozódik csupán az óvó rendszabály megszegéséből bekövetkezett balesetekre, hanem akkor is köteles a vállalat a sérült dolgozót kártalanítani, ha személyi felelősség nem áll fenn./mti/

bb. 59. súlyosközlekedési baleset szekszárd határában

vid kz/mné/11 cz

1969. augusztus 29.

súlyos közlekedési baleset történt pénteken a szekszárdi síó hid közelében. nyerges jános 43 éves bikácsi lakos, aki pan-nónia motorján 17 éves margit nevű lányát vitte utasként, körül-belül 90 kilométeres sebességgel belerohant a szemközt robo-gó budapest-mohácsi ikarus autóbuszba. az apa és lánya szörnyet-haltak. az autóbusz vezetőjét, aki ugyancsak megsérült a szekszárdi kórházba szállították. a vizsgálat szerint a nagy se-bességgel hajtó motoros anélkül előzött, hogy meggyőződött volna arról, szabad-e az út./mti/

..-

- 32 -

16.55/11

el

bb. 49. biszku béla látogatása hajdu-bihar megyében

vid ká/11 cz

1969. augusztus 29.

biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára csütörtökön két napos látoga-tásra hajdu-bihar megyébe érkezett. a vendéget hajdu-šo-boszlón karakas lászló, a hajdu-bihar megyei pártbizottság első titkára, c. nagy gábor és sikula györgy, a megyei pártbizottság titkárai fogadták. pénteken biszku béla részt-vett debrecenben a megyei pártvégrehajtó bizottság ülésén, majd délután a megyei pártbizottság székházában pártaktíván találkozott a megye politikai, állami és társadalmi életének vezetőivel, akiket tájékoztattott az időszerű bel- és külpo-litikai kérdésekről./mti/

..-

bb. 48. a negyedik ötéves terv esztergomi beruházásairól tár-gyalt a városi tanács ülése

vid ká/11 cz

1969. augusztus 29.

milyen beruházásokat valósítanak meg a negyedik ötéves tervben? - ezt vitatta meg pénteken esztergomban a városi tanács. a dunakanyar „fővárosának”, jelenét és jövőjét sajátos hármasság szabja meg. páratlanul gazdag történelmi, művészettörténeti emlékei, természeti adottságai jelentős idegenforgalmi rangra emelték, ugyanakkor nagy iskolaváros és jelentős ipari gócpont. a gyors fejlődés ellenére, vagy talán éppen ebből fakadóan sok még a tennivaló. a meggyor-sult lakásépítési program lényegében csak a fejlődő ipar igé-nyeit elégítette ki, a város lakás gondokkal küzd. másik nagy gond: a duna alacsony vízállása esetén nem tudja fedez-ni a megnövekedett ivó- és ipari víz igényeket, szükség van egy regionális vízműre. korszerűsíteni kell a szennyviz-csatorna rendszert, bővíteni az ut, a közvilágítási háló-zatot. a városi tanács ülésén úgy döntöttek, hogy az anyagi lehetőségekhez mérten hozzákezdnek e feladatok megoldásához. a lakásépítési program során elsőként a városközpontot alakít-ják ujja./mti/

..-

- 33 -

17.00/um

Al

bb 47. lezárultak az egyetemi és főiskolai fellebbezések - a döntérről tíz napon belül értesítik az érdekelteket

1 fe/tr/um zs cz

1969. augusztus 29.

pénteken lezárultak az egyetemi és főiskolai fellebbezések. a felsőoktatási intézmények nappali tagozatának első évfolyamára több mint kétszer annyian pályáztak, mint amennyi a betölthető helyek száma. hagyományosan, divatos, karokra, illetve szakokra ezúttal is többszörös volt a jelentkezés. a vizsgáztató bizottságok a pályázóknál ezért a választott szaknak megfelelő alkalmasságot, az alapvető fontosságú tantárgyakban pedig a rátermettséget, a tehetséget és a felkészültséget tették mérlegre. a felvételi bizottság határozatáról írásban értesítették a jelentkezőket. az elutasítottakkal közölték a felvételi vizsgán elért pontszámot, a döntés okát, valamint a fellebbezési lehetőségeket. a bizottság elutasító határozata ellen az illetékes miniszterhez fellebbezettek azok a jelentkezők, akik a felvételhez szükséges pontszámot ugyan elérték, tehát a felvételi vizsgájuk eredményes volt, de kérelmüket a bizottság egyéb okok miatt nem találta teljesíthetőnek.

a művelődésügyi minisztériumban - a tárca munkatársaitól, a felsőoktatási intézmények vezetőiből és a társadalmi szervezetek képviselőiből álló bizottság - e héten mintegy ezer beérkezett fellebbezést vizsgált meg. a bizottság határozatát eljuttatták az illetékes felsőoktatási intézményekhez, s ezek tíz napon belül értesítik a döntés végső eredményéről az érdekelteket.

előzetes adatok szerint az 1969/70-es tanévrá a természet-tudományi egyetemekre a 5.654 jelentkező közül 1801 fiatalt, a műszaki egyetemekre a 4.537 pályázó közül 2.207-et, az agrártudományi egyetemekre a 2.028 jelentkezőből 897-et, az orvostudományi egyetemekre 3.696 pályázó közül 1.136-ot, a tanérképző főiskolákra jelentkezett 3.416 fiatal közül 1.020-at, s a tanító-és óvónőképzőkbe pályázó 2.949 jelentkező közül 958 fiatalt vettek fel. a felvételi vizsgán megfelelt mintegy 100 fiatalt, akik a műszaki egyetemekre pályáztak - helyhiány vagy egyéb okok miatt műszaki főiskolára, illetve felsőfoku technikumokra irányították át.

a korábbi évekhez hasonlóan egyes felsőfoku technikumokban ezúttal is kisebb arányú volt a jelentkezés, s így néhány hely betöltetlen maradt. a művelődésügyi minisztérium ezekre a közeljövőben pótfelvételit hirdet./mti/

17.05/e

- 34 -

bb 46. jól vizsgáznak a szükségeltárolók - fokozatosan őrlik az új búzát a malmok - felkészülés az őszi felvásárlására

1 kf/kf/um ie cz

1969. augusztus 29.

a gabonafelvásárlás augusztus derekáig zömmel befejeződött, mégpedig a várakozásnak megfelelő eredménnyel. a gabona tröszt mintegy 210 000 vagon kenyérgabonát vett át, s az év végéig még mintegy 25 000 - 30 000 vagonra számítanak. a tavalyiból megmaradt készlettel és az új-búzával teljesen megtelt a tröszt 180 000 vagonnyi tárolótere. nagy segítséget jelentett, hogy a mezőgazdasági üzemekkel kötött szerződések alapján 51 000 vagon kenyérgabonát bértárolásra adtak ki zömében novemberig, decemberig, ahol pedig megfelelőek a feltételek, s helyet is tudtak adni, egészen tavaszig. így is kiszorult mintegy 45 000 vagonnyi buza a szabadba - elsősorban az átvételi telepek, a malmok udvarára, szükségeltárolóhelyekre. aggodalomra azonban nincsen ok, mert éppen a mostani esős időszakban jól vizsgázták a tetőről védett ideiglenes tárolóhelyek. a szabadtéri tárolókra, egyébként rendszeresen felügyelnek, ellenőrzik a raktározás biztonságát, s a felhasználást is elsőként ezekről a helyekről kezdik meg.

az ország lisztellátását fedező 180 malomban az új buza érkezése előtt végrehajtották a szokásos karbantartást, fertőtlenítést, rendbehozták a berendezéseket. a malmok fokozatosan kezdik az új buza őrlését, mert az idén hosszabb ideig kitart a tavalyi termésből maradt készlet. jelenleg napi 750-800 vagon gabonát dolgoznak fel, egyharmad-kétharmad arányban őrlenek új és régi búzát. ez egyben lehetővé teszi, hogy egyenletesen jóminőségű liszt készüljön, mert várhatóan október végére, mire elfogy a régi gabona, az új kellően megpihen, ,,megérik,,.

a kenyérgabona - felvásárlás nagy munkája utáni lélegzetvételnyi szünetet felhasználva a gabona tröszt telepei az őszi betakarítással kapcsolatos újabb feladatokra készülnek. a termelőkkel egyebek között mintegy 7 500-8000 vagon napraforgó-magra kötöttek szerződést. a termés a tavalyinál jobbnak ígérkezik. míg a buza az idén késett, a napraforgó átvétele a szokásosnál várhatóan 8-10 nappal korábban, szeptember közepén megkezdődik. az átvevő telepek most beszélnek meg a mezőgazdasági üzemekkel az átvétel, a szállítás pontos menetrendjét. /folyt.köv./

17.12/e

- 35 -

bb 46./ jól vizsgáznak....folyt/um

szeptember végére, október elejére várják a kukoricát is, amelynek egy részét ugyancsak közvetlenül irányítják a kevértakarmány üzemekbe, másik részét a gabona tröszt saját, 5 000 vagon befogadóképességű góréiban helyezik el, a betakarítás végefelé pedig már a malmokban, a raktárakban is szabadul fel némi tárolótér a kukorica számára. /mti/

bb 45. olcsóbb lett a tűzifa, - a fővárosban százezer vásárló kap vissza pénzt

1 kf/j/um 1e cz

1969. augusztus 29.

szeptember 1-től - mint ismeretes - tovább csökken a tűzifa ára.

aa rendelkezéssel kapcsolatban a tüker vezetői az mti munkatársának elmondták, hogy a fővárosban a tüzelőanyag-telepeken és a kiskereskedelmi árusítóhelyeken, pincékben hétfőtől alkalmazzák az új árat, amely mázsánként egységesen 4,30 forinttal alacsonyabb. az új árszabályozás szerint a telepeken a hasábfát mázsánként 39.70 forintért, a fűrészelt fát 42 forintért, a kandallófát 43 forintért, az aprított fát pedig 44 forintért árusítják. a tüker kiskereskedelmi üzleteiben, pincéiben ezek az ára - akárcsak a másfajta tüzelőanyag - 8 forinttal magasabbak.

a rendelet azokra a szeptember 1. előtt megvásárolt tételekre is vonatkozik, amelyeket csak az árleszállítás életbelépése után szállítanak házhoz. a számítások szerint a fővárosban mintegy 100 000 olyan vevő van, aki már megrendelte tüzfát, de csak ezután kapja meg. a 7000 vagonnyi tűzifa után mintegy 3 milliárd forintot kapnak vissza. az árcsökkenésből adódó különbözetet a tűzifa leszállítása után legkorábban 8 nappal - a számla bemutatására - az a tüker megrendelőiroda fizeti vissza, ahol a fát vették. /mti/

- 36 -

17.15/um

le

bb. 51.uj munkásszállás székesfehérvárott

vid kz/il cz

1969. augusztus 29.

beköltöztek a lakók a fejér megyei állami építőipari vállalat új székesfehérvári munkásszállójába. a kilencszintes „csupaívég”, épületben 567 dolgozó talált otthonra. a szálló minden igényt kielégít. a háromágyas szobákban beépített szekrények, mosdók, vidám színes bútorok szolgálják a lakók kényelmét. minden szinten külön zuhanyozók, társalgó, könyvtár, klub- és játékszoba áll a munkások rendelkezésére. a szálló legnagyobb szárnyában jól felszerelt betegszobákat és orvosi rendelőt is építettek: az új szálló teljesen megoldotta az építőipari vállalat dolgozóinak szállásgondját, s lehetővé tette, hogy az eddigi korszerűtlen baraképületekben lévő szállásokat felszámolják. /mti/

bb. 52. elkészült fejér megye első szolgáltató háza

vid kz/il cz

1969. augusztus 29.

székesfehérvárott elkészült fejér megye első szolgáltató háza. a víz- és fűtészerező ktsz által épített korszerű, háromszintes komplexumban órá- és műszerész-részleg, méretes szabóság, cipész-részleg, háztartási gép, motorkerékpár, televízió, rádió, valamint háztartási és ipari hűtőgépjavitó műhely áll a lakosság rendelkezésére.

a tíz millió forintos költséggel épült új szolgáltatóház október elején fogadja az első megrendelőket. /mti/

bb. 53. óriásbrikett várpalotáról

vid kz/il cz

1969. augusztus 29.

kétszeresére növelte kapacitását a várpalotai brikettgyár. az eddigi napi 300 tonnás termelés helyett az év utolsó negyedében már 600 tonna tüzelőanyagot állítanak elő naponta. a kapacitás növekedését a piaci kereslet tette indokolttá. az alig egy éves várpalotai termék ugyanis magas kalória értékével elérte a legjobb hazai brikettek szintjét is. a várpalotai szakemberek most a bányászati kutató intézettel közösen az eddigi 30 grammos helyett 300 grammos óriásbrikett kísérleteznek. a gyártását a jövő év elején kezdik meg. /mti/

- 37 -

17.20/um

le

bb. 50. jó a cukorrépa termés, nehéz a betakarítás - szeptember 2-án megkezdődik a feldolgozás

8 vid kz/mné/il cz

1969. augusztus 29.

az mti megyei tudósítói jelentik:

az ország egyes vidékein - békés, csongrád, hajdu-bihar, szabolcs-szatmár és szolnok megyében - megkezdődött az őszi időszak egyik legnagyobb munkája a cukorrépa betakarítása. a becsült termésátlagok arra engednek következtetni, hogy mezőgazdasági üzeminknek az agrótechnika korszerűsítésével sikerült stabilizálniuk a 200 mázsás holdankénti hozamot. cukorrépa-termelésünk hazájában - a kisalföldön -, ahol az idén csaknem 15 000 holdon vetették ezt a fontos ipari növényt, a szakemberek - bár hangsúlyozzák számításuk óvatosságát - ilyen nagy terület átlagában is biztosra veszik a 200 mázsás holdankénti átlagot. csongrád megyében, ahol 8 000 holdat foglal el a cukorrépa, még ennél is többre, 200-220 mázsára becsülik a holdankénti megyei átlagot. békés megyében, ahol az országban a legnagyobb területen - 23 000 holdon - termelték az idén a cukorrépat, még az erősen kötött szikes talajokon is meglesz a 200 mázsás holdankénti hozam, de nem lesz ritka az olyan nagyüzem, ahol 280-300 mázsát takarítanak be majd egy-egy holdról. viszonylag alacsonyra - 170-180 mázsára becsülik a várható hozamokat zalában és szabolcs-szatmár megyében. az egyik terület - zala megye - nem befolyásolja lényegesen az országos átlagot, mert hiszen ott az idén mindössze 2 200 holdat foglal el a cukorrépa. szabolcs-szatmár megye viszont ahol több mint 10 000 holdon termelték, nagyobb súlyt szől bele az országos átlag alakulásába. a jelentégteljes helyzetet tekintve azonban még így is szinte biztosra vehető, hogy országos átlagban a cukorrépa idei hozama eléri majd a 200 mázsát.

szedés premierje meglehetősen nehéz körülmények között zajlott le. az utóbbi hetekben hullott nagymennyiségű - helyenként 100-120 milliméternyi - csapadék valóságos sártengerévé változtatta a földeket. ilyen körülmények között eddig még a rendelkezésre álló gépek „bevetéséről” sem lehetett szó. a legkorábban induló cukorgyárak körzetében lévő üzemekben nagyszámu kézi munkaerő mozgósításával igyekeznek biztosítani, hogy az induláskor már megfelelő tartaléka legyen a gyáraknak.
/folyt.köv./

17.25/um

- 38 -

bb. 50./jó a cukorrépa ... folyt./ il

az esőzések a termés mennyisége szempontjából kedvezőek voltak: a csapadék mindenütt „hiztatta”, a répát. a cukortartalmat tekintve éppen ellentétesen hatott. a legutóbbi laboratóriumi vizsgálatok szerint jelenleg a répa cukortartalma alacsonyabb, mint a múlt év azonos időszakában. ezt a hátrányt azonban néhány hetes napos idő teljes egészében felszámolhatja.

a gyárak alaposan felkészültek a szezonra. a legkorábban - szeptember 2-án induló szolnoki cukorgyárban többszázmillió forintos költséggel nagyszabású rekonstrukciót hajtottak végre. a rekonstrukció eredményeként a tavalyi 270 vagon répa helyett, az idén 305 vagon répát dolgoz fel naponta a szolnoki cukorgyár. tizenhátezer holdas termőközterében 50 körzeti átvevőhelyet szerveztek. a holdankénti hozamot a teljes termőközteret átlagában 205-210 mázsára becsülik. számításaik szerint azonban az 50 felvásárlóhely ezt a nagymennyiségű répát is zavartalanul továbbítja majd a gyárba. az ország „legöregebb”, cukorgyára, a több mint 100 éves petőházi cukorgyár 55 átvevőhelyről kapja majd a nyersanyagot. az egész idényben több mint 30 000 vagon répát dolgoz fel, s így teljesítményét csupán a nagyszabású rekonstrukción átesett szolnoki cukorgyáré haladja meg. ebben az üzemben 22 millió forint értékű beruházás történt a holtidényben. többségét a nehéz fizikai munkák gépesítésére költötték. heves megye két cukorgyárában - a hatvaniban és a selypiben - 70 000 vagon répát dolgoznak fel az idén. ez a két üzem állítja elő az ország cukortermelésének több mint 20 százalékát.

a szerencsi cukorgyár 400 termelőszövetkezet és állami gazdaság 24 000 hold cukorrépájának termését veszi át. előreláthatólag 40 000 vagon répa kerül a gyárba. ez az üzem mintegy 20 millió forintos beruházással gyarapodott a két feldolgozási idény közötti időszakban. a kaposvári cukorgyár korszerűsítésére 40 millió forintot költöttek. új automata gépeket szereltek fel, s a külső állomásokon teljesen gépesítették a rakodást. a szeptember végén induló, tehát a szezonutolsóknak kezdő sárvári cukorgyárban a diffúziót modern lengyel gyártmányú berendezésekkel újították fel.
/folyt.köv./

17.33/um

- 39 -

le

bb. 50. jó a cukorrépa termés, nehéz a betakarítás - szeptember 2-án megkezdődik a feldolgozás

8 vid kz/mné/il cz

1969. augusztus 29.

az mti megyei tudósítói jelentik:

az ország egyes vidékein - békés, csongrád, hajdu-bihar, szabolcs-szatmár és szolnok megyében - megkezdődött az őszi időszak egyik legnagyobb munkája a cukorrépa betakarítása. a becsült termésátlagok arra engednek következtetni, hogy mezőgazdasági üzeminknek az agrótechnika korszerűsítésével sikerült stabilizálniuk a 200 mázsás holdankénti hozamot. cukorrépa-termelésünk hazájában - a kisalföldön -, ahol az idén csaknem 15 000 holdon vetették ezt a fontos ipari növényt, a szakemberek - bár hangsúlyozzák számításuk óvatosságát - ilyen nagy terület átlagában is biztosra veszik a 200 mázsás holdankénti átlagot. csongrád megyében, ahol 8 000 holdat foglal el a cukorrépa, még ennél is többre, 200-220 mázsára becsülik a holdankénti megyei átlagot. békés megyében, ahol az országban a legnagyobb területen - 23 000 holdon - termelték az idén a cukorrépat, még az erősen kötött szikes talajokon is meglesz a 200 mázsás holdankénti hozam, de nem lesz ritka az olyan nagyüzem, ahol 280-300 mázsát takarítanak be majd egy-egy holdról. viszonylag alacsonyra - 170-180 mázsára becsülik a várható hozamokat zalában és szabolcs-szatmár megyében. az egyik terület - zala megye - nem befolyásolja lényegesen az országos átlagot, mert hiszen ott az idén mindössze 2 200 holdat foglal el a cukorrépa. szabolcs-szatmár megye viszont ahol több mint 10 000 holdon termelték, nagyobb súlyt szől be az országos átlag alakulásába. a jelenlegi helyzetet tekintve azonban még így is szinte biztosra vehető, hogy országos átlagban a cukorrépa idei hozama eléri majd a 200 mázsát.

szedés premierje meglehetősen nehéz körülmények között zajlott le. az utóbbi hetekben hullott nagymennyiségű - helyenként 100-120 milliméternyi - csapadék valóságos sártengerre változtatta a földeket. ilyen körülmények között eddig még a rendelkezésre álló gépek „bevetéséről” sem lehetett szó. a legkorábban induló cukorgyárak körzetében lévő üzemekben nagyszámú kézi munkaerő mozgósításával igyekeznek biztosítani, hogy az induláskor már megfelelő tartatéka legyen a gyáraknak.
/folyt.köv./

17.25/um

- 38 -

bb. 50./jó a cukorrépa ... folyt./ 11

az esőzések a termés mennyisége szempontjából kedvezőek voltak: a csapadék mindenütt „hiztatta”, a répát. a cukortartalmat tekintve éppen ellentétesen hatott. a legutóbbi laboratóriumi vizsgálatok szerint jelenleg a répa cukortartalma alacsonyabb, mint a múlt év azonos időszakában. ezt a hátrányt azonban néhány hetes napos idő teljes egészében felszámolhatja.

a gyárak alaposan felkészültek a szezonra. a legkorábban - szeptember 2-án induló szolnoki cukorgyárban többszázmillió forintos költséggel nagyszabású rekonstrukciót hajtottak végre. a rekonstrukció eredményeként a tavalyi 270 vagon répa helyett, az idén 305 vagon répát dolgoz fel naponta a szolnoki cukorgyár. tízenhátezer holdas termőközében 50 körzeti átvetőhelyet szerveztek. a holdankénti hozamot a teljes termőközlet átlagában 205-210 mázsára becsülik. számításaik szerint azonban az 50 felvásárlóhely ezt a nagymennyiségű répát is zavartalanul továbbítja majd a gyárba. az ország „legöregebb”, cukorgyára, a több mint 100 éves petőházi cukorgyár 55 átvetőhelyről kapja majd a nyersanyagot. az egész idényben több mint 30 000 vagon répát dolgoz fel, s így teljesítményét csupán a nagyszabású rekonstrukción átesett szolnoki cukorgyáré haladja meg. ebben az üzemben 22 millió forint értékű beruházás történt a holtidényben. többségét a nehéz fizikai munkák gépesítésére költötték. heves megye két cukorgyárában - a hatvaniban és a sellypiben - 70 000 vagon répát dolgoznak fel az idén. ez a két üzem állítja elő az ország cukortermelésének több mint 20 százalékát.

a szerencsi cukorgyár 400 termelőszövetkezet és állami gazdaság 24 00 hold cukorrépájának termését veszi át. előreláthatólag 40 000 vagon répa kerül a gyárba. ez az üzem mintegy 20 millió forintos beruházással gyarapodott a két feldolgozási idény közötti időszakban. a kaposvári cukorgyár korszerűsítésére 40 millió forintot költöttek. új automata gépeket szereltek fel a külső állomásokon teljesen gépesítették a rakodást. a szeptember végén induló, tehát a szezonutolsóknak kezdő sárvári cukorgyárban a diffúziót modern lengyel gyártmányú berendezésekkel újították fel.
/folyt.köv./

17.33/um

- 39 -

le

bb. 50./ jó a cukorrépa ... 2. folyt./ 11

ennek eredményeként 25 vagonnal emelkedett a gyár napi kapacitása és minimálisra csökkent a cukorvesztés. itt működik majd cukorgyáraink egyik legmodernebb - svéd gyártmányu - laboratóriuma is. ez 24 óra alatt 500 cukortartalom vizsgálatot képes elvégezni automatikusan. ez a kitűnő berendezés lehetővé teszi a répa cukortartalom szerinti átvételét a termelőktől. a hazai cukoripar ugyanis a következő években erre az átvételi módszerre szándékozik áttérni. az ácsi cukorgyár új, több mint 20 000 köbméter napi kapacitású vízművel gazdagodott. ugyanitt elkészült az a 33 holdas mesterséges tórendszer, amelyben a gyártás során keletkező nagymennyiségű szennyvizet ülepítik majd. a mezőhegyesi és a sarkadi cukorgyár éjjel-nappali átvételre rendezkedett be. ezek például a mezőhegyesi cukorgyár körzetében 10 000 hold répa termésének gépi rakodását oldották meg. a mezőhegyesi cukorgyárban a berendezések korszerűsítésére együttesen mintegy 55 millió forintot költöttek./mt1/

bb. 54. francia egyenirányító inotán - évente 28 millió kilowatt/óra villamos energiát takarítanak meg

vid kz/11 cz

1969. augusztus 29.

francia gyártmányu egyenirányító szerelését kezdték meg az inotai alumíniumkohóban. a 30 millió forint értékű berendezés segítségével az eddiginél gazdaságosabban alakítják át a váltóáramot, a tíföld olvasztásához szükséges egyenárammá. 5 százalékkal nagyobb lesz az új berendezés termelékenységéé mint a régié és ezzel arányosan növekszik majd a kohó termelése is. jelentősen csökken az elektromos folyamatban az energiavesztés: az eddigi 7százalékkal szemben csupán 1.4 százalékos lesz. a szakberek számításai szerint az új berendezéssel évente 28 millió kilowatt/óra villamos energiát takarítanak meg./mt1/

bb. 62. szingapur köztársaság

gk/zs/11 cz

1969. augusztus 29.

vezető államférfiai táviratban mondtak köszönetet losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének fock jenő miniszterelnöknek és péter jános külügyminiszternek szingapur nemzeti ünnepe alkalmából kifejezett jókívánásaikért./mt1/

17.40/um

ll

- 40 -

bb 55. két hónapra lezárják a forgalom előtt az apáczai csere jános utcát

1 hbj/hné/um cz

1969. augusztus 29.

a fővárosi tanács közmu-és mélyépitési főigazgatósága és a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete értesíti a gépjárművezetőket: utépitési munkák miatt szeptember 1-én délelőtt a forgalom előtt elzárják a v. kerületben az apáczai csere jános utcának a vígadó tér - március 15. tér közötti szakaszát. az utlezárás előreláthatólag két hónapig tart. a gépkocsivezetők - terelőutként - a belgrád rakpartot vehetik igénybe. az apáczai csere jános utcába torkolló mellékutak zsákutcák lesznek.

a 2-es autóbusz irányi utcai végállomását ideiglenesen áthelyezik a városház utca és a vármegyeház utca kereszteződésébe. így budáról jövet a 2-es utvonala: vörösmarty tér - deák ferenc utca - tanács körut - kossuth lajos utca - városház utca. budára menet a városház utcai végállomástól kiindulva a martinelli téren halad át, tovább eredeti utvonalan.

a 15-ös viszonylat: vörösmarty tér - deák ferenc utca - tanács körut - muzeum körut - kálvin tér, tovább az eredeti utvonalon. megállói a vörösmarty téren, a tanács köruton és az astória szálló előtt a 6-os autóbuszszal közös megállóban, valamint a ráday utcában lesznek. /mt1/

bb 56. zoltai lajos emlékünnepe debrecenben

vid/kz/mné/um cz

1969. augusztus 29.

zoltai lajos emlékünnepe rendezett pénteken debrecenben a jeles néprajzkutató halálának 30. évfordulója alkalmából, a hajdu-bihar megyei muzeumok szervezete. az ünnepegen többek között dr. gunda béla és dr. szendrey istván, a debreceni kossuth lajos tudományegyetem tanszékvezető professzorai méltatták zoltai lajos életművét. az előadók kiemelték azokat az érdemeket, amelyeket a debreceni muzeum létrehozásában szerzett. az ünnepege résztvevői a debreceni köztemetőben megkoszorúzták zoltai lajos sírját, este pedig földesen - zoltai lajos szülőfalujában - emléktáblát lepleztek le a tiszteletére./mt1/

- 41 -

17.43/um

le

bb 57. kevés a darabáru raktár - befejeződött a darabáru szállítványozási konferencia

vid/kz/mné/um cz

1969. augusztus 29.

pénteken befejezte munkáját a debrecenben megrendezett darabáru szállítványozási konferencia. a tanácskozás utolsó napján a belkereskedelem igényei kerültek napirendre. mint ezzel kapcsolatban rámutattak, a belkereskedelem évente mintegy 17 millió tonna árut fuvaroztat a boltok és a raktárak árukészletének utánpótlására. ennek most már tetemes része - mintegy 3-4 millió tonna áru - darabárus közúti fuvarozással került rendeltetési helyére. a közúti fuvarozás ilyen nagymérvű kiterjedése révén az áruterítésnek ma már nincsenek fehér foltjai: a darabáru szállító tehergépkocsik a legfelreesebb lakótelepüléseket is felkeresik. a következő évek feladataival foglalkozva hangsúlyozták, hogy kevés a darabáru raktár, s ezért a konferencia résztvevő állást foglaltak a darabáru-raktárhálózat kialakítása mellett. fontos feladatok közé sorolták a rakodás gépesítését is. /mti/

--

bb 60. kitűnő bortermés várható - jól ki kell használni a feldolgozó üzemek kapacitását

vid/kz/mné/um cz

1969. augusztus 29.

a szocialista brigádmozgalom kialakulásának 10. évfordulója alkalmából pénteken egerben tanácskozásra gyűltek össze a magyar állami pincegazdaság szocialista brigádjainak vezetői. mihalusz ferenc, az állami pincegazdaság vezérigazgatója ez alkalomban mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a mozgalom az utóbbi évtizedben egyik fontos erőforrása volt a pincegazdaságok fejlődésének. az idén, amikor minden korábbinál jobb bortermésre számíthatunk, ugyancsak fontos feladatok hárulnak a szocialista brigádokra. az előzetes becslések szerint 5,7 millió hektoliter bornak megfelelő szőlő feldolgozásáról, illetve ugyanennyi bor tárolásáról kell majd gondoskodni. a szocialista brigádok, főleg az átvétel és a feldolgozás valamint a szállítás jó megszervezésében segíthetnek a legtöbbet. különösen fontos, hogy minden üzemben maximálisan kihasználják a feldolgozó kapacitást.

beszéde befejeztével mihalusz ferenc kitüntetésekkel nyújtott át a szocialista brigádvezetőknek, akik ezután megtekintették az állami pincegazdaság egri főpincészetét. /mti/

--
- 42 -

17.50/um

ll

bb. 58. heves megyei kezdeményezés: kitüntették a népművelés és az egészségügy kiemelkedő társadalmi munkásait

vid kz/mné/11 cz

1969. augusztus 29.

a heves megyei tanács kitüntetett jelvényt alapított a népművelés, az egészségügy a város- és községgazdálkodás fejlesztésében kiemelkedő társadalmi munka elismerésére. a kitüntetéseket első ízben - több mint 100 társadalmi munkásnak - szalay istván, a megyei tanács vb. elnökhelyettese adta át pénteken egerben a megyei tanács székházának dísztermében. ez alkalommal mondott beszédében rámutatott, hogy a megyében az utóbbi egy évben 55 forintról 60 forint fölé emelkedett az egy főre jutó társadalmi munka értéke. /mti/

--

bb. 63. elhunyt vig lajos

1 pr/mm/zs/11 cz

1969. augusztus 29.

nyugalmozott rendőrezredes, a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialistahazáért érdemrend kitüntetttje. temetése kedden 11 óra 30 peckor lesz a farkasréti temetőben

magyar szocialista munkáspárt
belügyminisztériumi bizottsága
magyar partizánszövetség

/mti/

--

bb. 61. nagy részvétellel temették el dr. vályi nagy tibor professzort

vid kz/11 cz

1969. augusztus 29.

pénteken délután a debreceni köztemetőben a városi tanács által adományozott sírhelyen helyezték örök nyugalomra az 57 éves korában tragikus körülmények között elhunyt dr. vályi nagy tibor egyetemi tanárt, a debreceni orvostudományi egyetem gyógyszer-tani intézetének igazgatóját, a nemzetközi hírű kutatót és elismert tudóst. /folyt.köv./

- 43 -

17.53/um

ll

bb. 61./ nagy részvétellel ... folyt./ 11

a debreceni orvostudományi egyetem saját halottjaként nagy részvétellel búcsúztatták az alkotó munka teljében eltávozott neves professzort, aki a magyar gyógyszerkutatás nagy halottja. az egyetemi tanács nevében dr. kesztyűs lóránd rektor, az egészségügyi minisztérium részéről dr. kovacsics jános az egyetemi főosztály vezetője méltatta érdemelt, a magyarországi orvostudományi egyetemek és a magyar farmakológiai társaság vezetősége nevében dr. knoll józsef, az orvostudományok doktora a budapesti orvostudományi egyetem rektorhelyettese búcsúzott az elhunytól.

dr. vályi nagy tibortól, a közéleti személyiségtől kovács imre a hazafias népfront debreceni városi bizottságának titkára, az egyetemi hallgatók képviselőitében bedő tiber, a debreceni orvostudományi egyetem kisé. vb. titkára, közvetlen munkatársai nevében pedig dr. kelentey barna a debreceni orvostudományi egyetem gyógyszer-tani intézetének docense búcsúzott.
/mti/

--

bb. 64. súlyos bűncselekmény deszken

1 pr/hné/zs/11 cz

1969. augusztus 29.

súlyos bűncselekmény történt a csongrád megyei deszka községben. a felszabadulás utca 47 számú ház szomszédainak feltűnt, hogy az ott lakó báló juliana és 11 éves kislánya szerda óta nem mutatkozik. a zárt lakást pénteken felnyitották, s ott vérbefagyva találták az anyát és leányát. a rendőrség néhány óra múlva elfogta a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható pataki istván, 62 éves segéd munkást, báló juliana élettársát, aki beismerte hogy szerelemféléstől gyilkolt. a súlyos bűncselekmény ügyében a vizsgálatot a rendőrség tovább folytatja.

--

bb. 68. téglarakodási rekord

vid kz/mné/11 cz

1969. augusztus 29.

rekordot állított fel pénteken dr. schüsztler józsef, a kölesdi téglgyár kihordó munkása. a rekorder 12 500 égetett téglát rakott kocsi-ra, tolt ki a kemencéből, s rakott ismét össze a gyár udvarán 7 óra alatt. hét órai munkabére így csaknem 200 forint volt./mti/

--

- 44 -

17.58/11

de

bb 65. két hónapot „siet”, az időjárás

1 tz/gk/um ie cz

1969. augusztus 29.

célszerű lesz pihenő programot összeállítani a hét végére, mert a néhány órás pénteki napsütés sajnos nem jelenti az időjárás gyökeres javulásának kezdetét - mondotta dr. tardos béla, a központi meteorológiai intézet tudományos főmunkatársa.

egyébként európa nagy részén hasonló a helyzet. észak-északnyugat felől tovább áramlik be a nem is csak hűvös, hanem hideg levegő, s az ezzel együttjáró esők csütörtökön augsburg, strasbourg, és münchen térségében 11-13, a budapest - pécs - szombathely háromszögben pedig 14-15 fokra szorították le a hőmérséklet felső határát. ezek a napi csúcsertékek az utóbbi hat év átlagát tekintve október végén lennének időszzerűek, most még a napi középhőmérsékletnek is meg kellene haladnia 20 fokot. különben az augusztus 28-1 rekord, amelyet 1950-ben mértek, 36.1 fok volt....

most európa időjárására két szélsőség volt jellemző. a kontinens nyugati és középső részein 4-9 fokkal hűvösebbek, a leningrád - kijev - bukarest vonaltól keletre viszont ugyanennyivel melegebbek voltak a napi maximumok, sőt a moszkva és szaratov közötti térségben a napi „csucs”, 9 fokkal haladta meg az évszaknak megfelelő értéket. a don és a volga alsó szakasza által határolt területen csütörtökön és pénteken 32-37 fokig emelkedett a hőmérséklet. ennek a helyzetnek az ibériai-félszigeten volt még párja, amennyiben liszabonban és cordobában szintén 36-37 fokot mértek. igaz, ott ez csak öt fokkal haladta meg a joggal elvárható szintet.

a nyarat azonban a most következő napokban erről a két utolsó menedékhelyéről is kiszorítja a hűvös levegő beáramlása. a földközi-tenger szigeteln már pénteken érezhető volt a lehűlés, és a hűvös levegő egyik hulláma elérte olaszország északi részét és nyugati partvidékét is.

sajnos, hazánkban is megmarad az augusztusi hideg. a hét végén továbbra is felhőátvonulásokkal, átfutó esőkkel és legföljebb 16-21 fokig emelkedő hőmérséklettel számolhatunk. szombatra virradólag a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, szombaton a legmagasabb nappali hőmérséklet 16-20 fok között lesz./mti/

--

- 45 -

18.05/um

de

bb. 66. megnyílt a „vietnam 1969,, című kiállítás budapesten
t fe/gk/zs/il cz 1969. augusztus 29.

a vietnami demokratikus köztársaság megalakulásának 24. évfordulója alkalmából pénteken a kulturális kapcsolatok intézetének dorottya utcai kiállítótermében „vietnam 1969,, címmel fotókiállítás nyílt meg. mintegy 150 fényképfelvétel mutatja be a vietnami nép hősi küzdelmét az amerikai agraszorok ellen, a hős nép mindennapi életét, munkájának eredményeit.

a tárlat megnyitóján mátyás lászló, a hazafias népfront országos tanácsának titkára mondott beszédet. méltatta a vietnami hazafiak nagyszerű helyiállását, s szólt arról is, hogy hazánk lehetőségeihez mérten - hozzájárul - segíti a vietnami népet abban, hogy sikerrel vívják meg a harcot függetlenségért és szabadságáért.

a kiállítás ünnepi megnyitóján jelen volt demeter sándor, a kki alelnöke, a külügyminisztérium több vezető munkatársa és a társadalmi élet számos képviselője. ott volt hoang luong, a vdk budapesti nagykövete és le huu van, a dél-vietnami köztársaság forradalmi kormányának ideiglenes ügyvivője./mti/

bb. 67. elfogták a kirakat-betörőket
i pr/mm/zs/il cz 1969. augusztus 29.

pénteken hajnalban betörték a 8. kerület Üllői ut 62. szám alatti keravill üzlet kirakatát és a tettesek egy zsebrádiót elloptak. a tolvajok rövid idő múlva rendőrkézre kerültek. a kirakatbetörő stepanek györgy 22 éves bádogost és kiss istván 22 éves segédmunkást a 8. kerületi rendőrkapitányság őrizetbe vette, s ellenük eljárást indított./mti/

bb. 69. új óvoda sarudon
vid kz/mné/il cz 1969. augusztus 29.

új 50 személyes óvodát avattak pénteken a heves megyei sarud községben. a 700 000 forintos költséggel kialakított óvodát társadalmi összefogással építették. tekintélyes értékkel járultak hozzá a létrehozásához azok a műszaki szakemberek is, akik jelenleg más területen dolgoznak, de régebben a falu lakói voltak./mti/

18.15/um

- 46 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti hivatalos közlemények
1969. augusztus 29.

bb. 75. az elnöki tanács ülése
il cz 1969. augusztus 29.

a népköztársaság elnöki tanácsa pénteken ülést tartott. megerősítette a magyar népköztársaság és a bolgár népköztársaság között 1969. július 10-én szófiban kötött barátság, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést.

az elnöki tanács - a lakosság telekellátási rendszeréről szóló új kormányhatározattal összhangban - módosította 1957. évi 47. számú törvényerejű rendeletét. a módosítás szerint a juttatott házhelyekre és épületekre vonatkozó elidegenítési és terhelési tilalom, valamint öröklési korlátozás a megváltási ár megfizetésével megszűnik.

törvényerejű rendeletet alkotott az elnöki tanács a levéltári anyag védelméről és a levéltárakról. az új törvényerejű rendelet kimondja, hogy a gazdasági, társadalmi, politikai, jogi, honvédelmi, tudományos, műszaki, művelődési vagy egyéb szempontból jelentős, történeti értékű iratokat levéltári anyagnak kell tekinteni és védelemben kell részesíteni. levéltári anyagnak kell tekinteni a jelentős történeti értékű kép- és hangfelvételeket is. a továbbiakban nemcsak a levéltárakban őrzött iratok, kép- és hangfelvételek, hanem az állami szervek, szövetkezetek, társadalmi szervezetek és más jogi személyek irattáráiban és a személyi tulajdonban lévő ilyen anyagok is védelemben részesülnek.

/folyt.köv./

18.07/11

st

- 1 -

bb. 75. / az elnöki ... folyt./ 11

mivel minden iratanyag valamely levéltár illetékességi körébe tartozik, a törvényerejű rendelet meghatározza az irattári dokumentumok levéltári őrizetbe adásának idejét és módját, a törvényerejű rendelet a levéltári anyagok tudományos célokra való felhasználásának lehetőségéről is gondoskodik.

a törvényerejű rendelet előírja, hogy az államigazgatási, népgazdasági, ügyviteli és levéltári érdekek biztosítása végett ki kell alakítani az irattári anyagok kezelésének legcél- szerűbb rendszerét. ennek általános irányelveit a minisztertanács állapítja meg.

az elnöki tanács elrendelte kecskeméti gépipari és automatizálási műszaki főiskola, budapesti banki és gépipari műszaki főiskola, valamint kereskedelmi és vendéglátóipari főiskola létesítését.

az elnöki tanács október 1-i határidővel kapuvárt járási jogu vársossá nyilvánította, a kapuvári és a hatvani járást pedig megszüntette, kerekharaszt községet hatvan városhoz csatolta.

az elnöki tanács ezután egyéni kegyelmi ügyekben döntött, majd folyamatban lévő kérdéseket tárgyalta./mti/

--

- 2 -

18.13/11

de

bb. 71. tettenérték a jogtalan gépkocsihasználókat
1 pr/ mm/zs/11 cz 1969. augusztus 29.

turanecz gyula 22 éves foglalkozás nélküli és fejér gyula sándor 21 éves villanyszerelő - mindketten budapesti lakosok - a 12. kerületi nagyenyed utcában feltörtek egy lezártan parkoló moszkvics gépkocsit. elindítaniuk már nem sikerült: a jogtalan gépkocsihasználókat tettenérte egy rendőr. az autóbetyárok ellen büntető eljárás indult./mti/

--

bb.72. dr. osvaldo dorticos torrado,

gk/zs/11 cz

1969. augusztus 29.

a kubai köztársaság elnöke és fidel castro őrnagy, a kubai kommunista pártközponti bizottságának első titkára, a forradalmi kormányminisztere elnöke táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak, az mszmp kb első titkárának, losonczy pálnak, az elnöki tanács elnökének és fock jennének, a forradalmi munkás paraszt kormány elnökének a július 26, a nemzeti felkelés kezdete 16. évfordulója alkalmából küldött baráti üdvözlétért./mti/

--

bb. 73.

a kndk művészegyüttese kecskeméti

vid kz/mné/11 cz

1969. augusztus 29.

pénteken este a kecskeméti katona józsef színházban lépett fel, s még szombaton is kecskemét vendége lesz a koreai népi demokratikus köztársaság hazánkban vendégszereplő 75 tagú művészegyüttese. az alföldi városban nagy érdeklődés előzte meg az eseményt. szombaton a városi tanács vezetői fogadást adnak az együttes tiszteletére, melynek tagjai még aznap kirándulnak bugacra is, hogy díszes lovasfogatokon bejárják a híres pusztát. a bugaci csikósok lovasparádét rendeznek a tiszteletükre./mti/

--

- 47 -

18.2/11

de

bb. 70. kisz-védnökség a szegedi kőolaj és földgázipari létesítmények felett

1 pr/hné/zs/11 cz

1969. augusztus 29.

a kommunista ifjúsági szövetség 7. kongresszusának akcióprogramja alapján a kisz újabb nagyszabású védnökségvállalásával gyarapította népgazdaság-segítő tevékenységét: az ifjúkommunisták részt kértek az alföldi kőolaj- és gázprogram megvalósításából.

a magyar ipar egyre számottevőbb alapanyaga, energiahordozója a gáz- és a kőolaj, a fokozódó ipari, mezőgazdasági háztartási, igényeket csupán a hazai kőolaj- és földgázbányászat fejlesztésével, illetve a szovjetunióból származó kőolajimport növelésével lehet kielégíteni. a korszerű energiastruktúra érdeke, hogy az olaj- és a földgáz felhasználási aránya az 1965 évi 26,5 százalékról 1975-re 54-55 százalékra, 1980-ra pedig 60-61 százalékra növekedjen. a program megvalósításában nagy szükség van a fiatal munkáskezre, hiszen ez a termelési felfutás egyedülálló a magyar kőolajbányászat történetében.

a szeged környéki kőolajtelepeket hazánkban eddig még nem alkalmazott művelési technológiával termelik ki, amelyhez elengedhetetlenül fontos, hogy a felszíni berendezések időre elkészüljenek. így a többi közt meg kell építeni 800-900 kutvezeték, tucatnyi területi olaj- és gázgyűjtő állomást, mintegy 18 kilométer hosszú olajgyűjtő vezetékrendszert, két gázüzemet egy tartályparkot és egy vagonöltőt, egy kiszolgáló ipartelepét, valamint az itt dolgozók részére csaknem ezer lakást, és egy 400 személyes munkásszállást.

a beruházások sikeres megvalósítása érdekében a kisz vállalta: a beruházó vállalatok kisz-szervezetének mozgósításával biztosítja a határidők betartását, felveszi a kapcsolatot a kom-szomol központi bizottságával, hogy segítse a szovjet gépek, berendezések kellő időre való szállítását. a kisz továbbá képzett fiatal szakmunkásokat küld az építkezésekre, s szükség esetén nyári önkéntes építőtáborokat szervez a munkafolyamatok meggyorsítására.

x x x

/folyt.köv./
18.25/11

- 48 -

bb. 70./ kisz védnökség ... folyt./ 11

a védnökséggel kapcsolatos feladatokat pénteken tárgyalták meg a szegedi városi kisz bizottság tanácsstermében. a megbeszélésen résztvett dr. Lőrinc Imre nehézipari miniszterhelyettes, Bese Vilmos az országos kőolaj- és gázipari tröszt vezérigazgatója és Tóth Imre, a kisz központi bizottságának osztályvezetője.

a védnökségi munka irányítására megválasztották a 16 tagú védnökségi operatív bizottságot. a tervező, a kivitelező és beruházó vállalatok képviselői kaptak benne helyet./mti/

bb. 74. elutazott heves megyéből a csuvas delegáció

vid kz! / méné 11 cz

1969. augusztus 29.

a csuvas autonóm szovjet szocialista köztársaság párt- és kormánydelegációja - amely heves megye vendégeként tartozkodott Magyarországon - pénteken elutazott hazánkba. a delegációt Mihail Vasziljevics Zajcev, a csuvas aszszk minisztertanácsának elnöke vezette. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren Oláh György, az mszmp központi bizottságának tagja, a heves megyei pártbizottság első titkára és fekete győr endre, a heves megyei tanács vb. elnöke bucsúztatta.

a csuvas nép küldöttei hat napot töltöttek heves megyében. ismerkedtek a lakosság életével, munkakörülményeivel: ipai üzemet, termelősövetkezeteket, intézményeket látogattak. mindkét oldalról megállapodtak abban, hogy a két terület testvérkapcsolatait tovább fejlesztik. Oláh György, heves megye dolgozói nevében meghívta a csuvas aszszk delegációját felszabadulásunk 25. évfordulójának heves megyei ünnepeire./mti/

bb. 76. megnyitották Giczy János kiállítását

k ol gk /zs/11 cz

1969. augusztus 29.

Giczy János soproni festőművész első önálló fővárosi tárlatát pénteken a fényes Adolf teremben nyitotta meg Takács Imre, József Attila díjas költő. Giczy János ezuttal harminc képet mutatja be a budapesti közönségnek: olaj- tempera- és pasztel-munkákat, amelyek témájukat a falusi környezetből, a vidéki ember életéből merítették.

a tárlatot szeptember 21-ig láthatják az érdeklődők./mti/

18.30/11

- 49 -

bb. 77. ülést tartott a központi népi ellenőrzési bizottság
zs/gk/zs/11 cz
1969. augusztus 29.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteki ülésén megtárgyalta és elfogadta az építési, szerelési munkák árki alakítása és elszámolása, a közúti áruszállítások fuvardíj-elszámolása, továbbá az évm és a kpm beruházásai műszaki tervezése, gazdaságossága vizsgálatának programját.

a kneb ugyancsak megtárgyalta és elfogadta az anyagmozgatás és rakodás gépesítésének helyzetével összefüggő vizsgálati jelentést. százötz üzemben tartott ellenőrzés alapján állapították meg, hogy a termelő berendezések korszerűsítésével nem tartott lépést az anyagmozgatás, a rakodás gépesítése, amely pedig - a munkaerőhiány, a termelékenység növelésének követelménye miatt is - sürgető feladat. a jelenlegi szabályozók azonban nem mindig segítik elő az anyagmozgatás gépesítését célzó törekvéseket. a kneb a jelentést - megfelelő javaslatokkal együtt - a gazdasági bizottság elé terjeszti.

megtárgyalta a kneb a béren kívüli juttatások alakulásáról készült jelentést is. a vizsgálat hat megyében 122 vállalatra terjedt ki, s a népi ellenőrök több mint háromezer dolgozó véleményét kérték ki. a tapasztalatok szerint nem igazolódott be azok aggodalma, akik attól tartottak, hogy az anyagi érdekelttség fokozott előtérbe állításával alacsonyabb szinten elégítik ki a dolgozók szociális és kulturális szükségleteit. a juttatások összetételében és volumenében nem történt lényeges változás, illetőleg némi emelkedés tapasztalható.

a béren kívüli juttatások között a legnagyobb tétel az üzemi étkeztetés, ezután következnek a szociális, kulturális, jóléti és sportkiadások. a megkérdezett gazdasági és szakszervezeti vezetőknek csaknem háromnegyede a közvetett juttatásokat a termelékenység, a munkaerő stabilitása szempontjából hasznosnak ítélte. a megkérdezett dolgozók leginkább az üdülési lehetőségek bővítését igényelték. a vállalatok részesei alapján a juttatások értéke elérte az 1.7 milliárd forintot, ezért nagyon gondosan kell mérlegelni a hatalmas összeg célszerű hatékony felhasználását - mutattak rá az ülésen. a kneb ezzel kapcsolatos javaslatait eljuttatja az illetékes szervekhez.

foglalkoztak a mezőgazdasági vállalatok gépesítésének és a gépek üzemeltetésének egyes problémáit felölelő vizsgálat tapasztalataival is. az ezzel kapcsolatos jelentést a bizottság - a vita során felmerült módosításokkal - elfogadta és úgy határozott, hogy azt az illetékes szervekhez továbbítja./mti/

- 50 -

18.53/e

Al

bb 78. időjárásjelentés
gk/um cz

1969. augusztus 29.

a meteorológiai intézet jelenti 1969. augusztus 29-én
pénteken 19 órakor:

hűvös marad az idő

várható időjárás szombat estig:

felhőátvonulások, néhány helyen futó eső. mérsékelt, időnként megélénkülő, északnyugati szél. az évszakhoz képest hűvös idő tovább tart. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 17-21 fok között./ mti/

--

bb 79. fogadás az eak nagykövetségén
t fe/gk/um cz

1969. augusztus 29.

abdel fattah fouad, az egyesült arab köztársaság budapesti nagykövete pénteken a nagykövetségen fogadást adott az arab szocialista unió hazánkban tartózkodó küldöttsége tisztelerére, amelyet abdul mohsen abu el nour, az aszu legfelső végrehajtó bizottságának tagja vezet. a fogadáson megjelent komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, gyenes andrás, és tóth mátyás, az mszmp kb osztályvezetői, szépvölgyi zoltán, a budapesti pártbizottság titkára, dr. házi vencel külügyminiszterhelyettes, virizlai gyula, a szot titkára, szarka károly, hazánk kairói nagykövete, valamint a politikai és társadalmi élet számos más ismert személyisége. ott volt a fogadáson a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője és tagja./mti/

--

- 51 -

19.03/um

Al

bb. 80. háromszázötven mázsa zöldtakarmány javított rétről

vid kz/mné/il cz

1969. augusztus 29.

Legelőgazdálkodási és takarmánybetakarítási bemutató volt pénteken a farádi felszabadulás a jobaházi egyetértés termelőszövetkezet határában. a szakemberek megtekintették a két közös gazdaság hansági legelőit, amelyeknek egy részét az elmúlt években vonták intenzív hasznosításba. egy-egy hold legelőre 8-11 mázsa vegyes műtrágyát szórtak ki évente és átlagosan 320 milliméter mesterséges csapadékot is adagoltak. ennek hatására a korábban 5-6 mázsa savanyu szénát adó területek fűtermése többszöröződött és tápanyagokban is gazdagabb lett. ebben az évben például jobaházán 350 mázsa zöldet ad a javított legelő minden holdja. így a nyári hónapokban egy liter tej előállításához mindössze 70 fillérbe kerül a közös gazdaságnak. hasonlóak az eredmények farádon is, ahol már a közeljövőben folytatják a nagyarányú legelőjavítást. újabb 1 000 holdat kapcsolnak be az intenzív hasznosításba.

ott volt a bemutatón, s előadást tartott Kovács Imre, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium termelésfejlesztési főosztályának vezetője. mint hangsúlyozta, a gyepgazdálkodás javítása fontos feltétele a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztési terv végrehajtásának. az állam eddig 450 millió forinttal dotálta a gyepgazdálkodás fejlesztését. ennek eredményeként 300 000 hold javított, gyepes területről holdanként átlagosan 100 mázsa zöldtakarmányt takarítanak be, vagy etetnek fel a gazdaságok. a továbbiakban szólnak arról, hogy az állami támogatási rendszer újabb módszerét dolgozzák ki. a cél az, hogy 1975-ig 600 000 hold rét és legelő javítása történjék meg.

a mezőgazdasági gépkisérleteti intézet, a budapesti mezőgazdasági gépgyár, valamint az agroker vállalat a bemutató alkalmából szálaktakarmány betakarítógép kiállítást rendezett. a bemutató résztvevői nagy elismeréssel szóltak a gépekről, de egyidőre kifogásolták, azt is, hogy ezek jórésze - noha a gazdaságok szívesen vásárolnák őket - még csak kiállításokon látható./mti/

19.05/11

--

- 52 -

bb. 81. budapestre érkezett klapka tábornok unokája

t tf/gk/il cz

1969. augusztus 29.

péntek délután budapestre érkezett az 1848-as szabadságharc nagynevű hadvezérének, klapka Györgynek az unokája: Marie-Therese Masselin de Klapka. leányával dr. Sylvane Masselin-nel együtt Ilku Pál művelődésügyi miniszter vendége.

Ismeretes, hogy ez év tavaszán Masselin de Klapka a magyar államnak ajándékozta Klapka György több mint ötezer darabból álló irathagyatékát. a becses gyűjteményt az országos levéltárban helyezték el. az önzetlen adományozó az mti tudósítójának elmondta, hogy egy alkalommal Párizsban fölkereste őt Varsányi Lászlóné, aki az Ibusz kulturális megbízottjaként járt Franciaországban és tudomást szerezve a felbecsülhetetlen értékű dokumentumokról, közvetített a Klapka-unoka és az illetékes magyar szervek között. a Leszármazottak szívesen tettek nagy szolgálatot a magyar kultúra ügyének az ajándékozással, hiszen ennek a hagyatékknak az igazi helye Klapka György hazájában van. az irományok rendkívül nagy becsét az is jelzi, hogy korábban a British Museum meg akarta vásárolni az egész gyűjteményt. a Klapka-utódok látogatásának az ad aktualitást, hogy az iratok egy részét szeptember 5-től a várbeli budapesti történeti múzeumban kiállításon mutatja be az országos levéltár.

azt is elmondta Masselin de Klapka, hogy a Franciaországban élő Klapka-Leszármazottak közül eddig még senki sem járt Magyarországon, ezért rendkívül nagy örömmel fogadták el a meghívást. szombaton a kerepesi temetőben megkoszorúzzák tábornok-ösök sírját, azután ismerkednek a fővárossal majd vidéki utakra indulnak./mti/

--

- 53 -

bb. 82. a szolidaritási akciók fontos állomása volt a helsinki találkozó - hazaérkezett a magyar küldöttség

t pr/gk/il cz

1969. augusztus 29.

pénteken a késő esti órákban hazaérkezett helsinkiből az a delegáció, amely a magyar fiatalokat képviselte öt földrész ifjúságának vietnami szolidaritási világtalálkozóján. kárpáti sándor, a kisz központi bizottságának titkára, a delegáció vezetője megérkezésük után a ferihegyi repülőtéren nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának:

- a vietnami nép harca döntő szakaszba érkezett: az usa kénytelen volt tárgyalóasztalhoz ülni párizsban, ugyanakkor továbbra is elutasítja a dél-vietnami nép jogos követeléseit, minden módon késlelteti agressziós csapatainak visszavonását. az ifjúság feladata egyértelmű: a világ összes haladó erőinek fokozniuk kell erőfeszítéseiket a vietnami béke megteremtéséért. a szolidaritási akciók egyik fontos állomása volt a helsinki ifjúsági találkozó, amelyen azoknak a fiataloknak a képviselői vettek részt, akik testvéri közösséget vállaltak a harcoló vietnammal. ha jelzőkkel kellene minősítenem ezt a találkozót, akkor a következőket kellene mondanom: lelkes volt, harcos volt, egységes volt, lelkes volt, mert tükrözte a fiatalok lendületét, tenniakarását, harcos volt, mert bebizonyította, hogy az elmúlt időszakban számottevően fejlődött, erősödött a világ ifjúságának imperialistaellenes frontja. a találkozó elérte célját: ország-világ előtt demonstrálta, hogy a világ haladó ifjúsága támogatja a dnff tiszpontos javaslatát, követeli az usa-csapatok feltétel nélküli kivonását.

- hetvennyolc ország 232 szervezetének 649 képviselője vett részt a tanácskozáson s fogadta el a konferencia legfontosabb dokumentumát, a nyilatkozatot. ebben leszögezték: lepleződtek a közvélemény megtévesztésére törekvő washingtoni propaganda-mánőverek. nem maradt kiút az amerikalak számára - feltétel nélkül el kell hagyniuk vietnam földjét. egy másik dokumentum a tanácskozáson született akcióprogramot rögzítette, amely meghatározza a vietnami népnek nyújtandó politikai, erkölcsi és anyagi támogatás fő formáit. így a többi közt vállalták a fiatalok, hogy helyreállítanak egy elpusztult dél-vietnami kórházat, és felépítenek egyet észak-vietnamban is.

/folyt.köv./
22.15/11

22.19. lea

- 54 -

bb. 82. / a szolidaritási ... folyt./ 11

még talán annyit: az előadásokon, munkaértekezleteken, bizottsági vitákon nagyon sok szó esett az usa-agresszorok büneiről a párizsi tárgyalásokról, a fiatalok szolidaritásáról s e magasztos mozgalom szerepéről, feladatairól. több alkalommal is köszönettel nyugtázták a magyar delegáció tevékenységét. mi jelentős részt vállaltunk a konferencia előkészítéséből, részt vettünk a plenáris ülések elnökségében, a munkabizottságok tevékenységében. nagyon sok elismerő szó méltatta azt az általunk vitt kiállítási anyagot is, amely a magyar fiatalok szolidaritási tetteit dokumentálta, de még talán ennél is nagyobb sikert arattak bemutatott dokumentumfilmjeink./mti/

..-

- v é g e -

- 55 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. augusztus 30.

bb. 1. 29 000 fővárosi munkahely várja a jelentkezőket - szabotcsból sem érkezik „utánpótlás”,

i hbj/hné/le/il cz

1969. augusztus 30.

budapest munkaerőhelyzetéről tájékoztatták a fővárosi tanács munkaügyi osztályán horváth b. jénőt az mti munkatársát:

- kimutatásaink szerint, - mondták - budapesten pillanatnyilag körülbelül 29 000 munkahely „üres,,, munkásokat kérnek, egyetlen egy helyről sem érkezett a fővárosi tanács munkaügyi osztályához értesítés munkaerőfeleslegről. a legnagyobb a hiány a gépiparban, a járműiparban, a kohászatban, a híradástechnikai iparban, a vegyiparban: ezekben az iparágakban azonnal 14 000 - 17 000 munkás helyezkedhetne el. a könnyűiparban körülbelül 5 000 dolgozó hiányzik, elsősorban a butor- és a faipari üzemekben. a könnyűiparon belül a legkiegyensúlyozottabb a munkaerőhelyzet a nyomdászatban és a textil- ruházati iparnál. az élelmiszeriparban a konzervgyárak idényjellegűen foglalkoztatják a dolgozókat, s mivel egy-két hónapra nehezen kapnak kétkézi munkást, szinte már gyakorlattá vált a diákok szünidei alkalmazása. néhány élelmiszeripari üzem évek óta, s az idén is, ugyanabból az iskolából toborozta az „alkalmi munkásokat,,, az évszaktól függően az élelmiszeriparban a munkaerőigény 1 000 - 2 000 körül mozog. az építőiparban továbbra is krónikus a munkáshiány. azonnal felvonnának 6 000 - 7 000 kőművest, ácsot, segédmunkást, stb. keres gépkocsivezetőket, kálauzókat, műszerészeket, szerelőket, segédmunkásokat a közlekedés is, s a kereskedelem is várja a „munkaközvetítőket,, segítségét.
/folyt.köv./

h